

OGŁOSZENIE

Dyrektor Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii na podstawie § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 4 stycznia 2016 w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu ochrony zdrowia, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 24), ogłasza konkurs na realizację zadań w ramach następujących programów Ministra Zdrowia:

PROGRAM I: Wspieranie badań naukowych dotyczących zjawiska uzależnienia od hazardu lub innych uzależnień behawioralnych a także problemów z tym związanych.	
Nr zadania	Nazwa zadania
1	Przeprowadzenie badań naukowych służących pogłębieniu wiedzy w zakresie uzależnień behawioralnych, w tym hazardu problemowego i patologicznego.
2	Zorganizowanie sympozjów naukowych poświęconych problematyce uzależnień behawioralnych.
Kwota przeznaczona na realizację Programu:	
1 000 000 zł.	

PROGRAM II: Prowadzenie działań ukierunkowanych na podnoszenie jakości programów profilaktycznych i terapeutycznych w zakresie uzależnień od hazardu lub innych uzależnień behawioralnych.	
Nr zadania	Nazwa zadania
1	Przeprowadzenie projektów szkoleniowych dotyczących wykorzystania skutecznych metod profilaktyki i terapii w odniesieniu do uzależnień behawioralnych, adresowanych do realizatorów programów profilaktycznych, terapeutów uzależnień, lekarzy.
2	Przeprowadzenie projektów szkoleniowych na temat skutecznych metod profilaktyki i terapii w odniesieniu do uzależnień behawioralnych adresowanych do uczestników szkoleń certyfikowanych akredytowanych przez KBPN i PARPA.
3	Przeprowadzenie projektów szkoleniowych adresowanych do studentów medycyny oraz innych kierunków mających zastosowanie w ochronie zdrowia w zakresie problematyki dotyczącej uzależnienia od hazardu lub innych uzależnień behawioralnych.
4	Przeprowadzenie projektów szkoleniowych adresowanych do operatorów gier losowych, ukierunkowanych na promowanie odpowiedzialnego i kontrolowanego grania oraz rozpoznawanie symptomów grania problemowego i patologicznego.
5	Wydanie publikacji dotyczących problematyki uzależnień behawioralnych adresowanych do realizatorów programów profilaktycznych, terapeutów uzależnień, lekarzy.
Kwota przeznaczona na realizację Programu:	
966 000 zł.	

PROGRAM III: Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki uzależnienia od hazardu lub innych uzależnień behawioralnych.	
Nr zadania	Nazwa zadania
1	Opracowanie, realizacja i ewaluacja programów profilaktyki uniwersalnej w zakresie zapobiegania uzależnieniom od hazardu lub innym uzależnieniom behawioralnym.
2	Opracowanie, realizacja i ewaluacja programów w zakresie profilaktyki selektywnej skierowanej do osób zagrożonych hazardem lub innymi uzależnieniami behawioralnymi.

3	Realizacja działań profilaktyczno-edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z nadużywaniem komputera i Internetu.
4	Realizacja programów promocji zdrowia i profilaktyki w miejscu pracy, w odniesieniu do uzależnień behawioralnych.
5	Realizacja działań w zakresie profilaktyki selektywnej skierowanej do osób zagrożonych hazardem lub innymi uzależnieniami behawioralnymi.
Kwota przeznaczona na realizację Programu:	
1 118 000 zł.	

PROGRAM IV: Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej problematyki uzależnień od hazardu lub innych uzależnień behawioralnych.

Nr zadania	Nazwa zadania
1	Realizacja działań służących upowszechnianiu wiedzy z zakresu uzależnień behawioralnych, w tym opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących zagrożeń uzależnieniem od hazardu lub innymi uzależnieniami behawioralnymi.
2	Aktualizacja oraz wydanie informatora o placówkach udzielających pomocy w zakresie uzależnień od hazardu i innych uzależnień behawioralnych.
3	Organizacja regionalnych konferencji na temat zagrożeń związanych z hazardem i innymi uzależnieniami behawioralnymi uwzględniających metody profilaktyki i sposoby rozwiązywania problemów tym zakresie.
4	Przygotowanie i przeprowadzenie edukacyjnej kampanii społecznej na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami behawioralnymi.
Kwota przeznaczona na realizację Programu:	
1 086 000 zł.	

PROGRAM V: Wspieranie działań służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień od hazardu lub innych uzależnień behawioralnych.

Nr zadania	Nazwa zadania
1	Program opieki i terapii patologicznych hazardzistów, osób z innymi uzależnieniami behawioralnymi, ich bliskich i rodzin.
Kwota przeznaczona na realizację Programu:	
1 470 000 zł.	

Łączna kwota środków finansowych przeznaczonych na realizację Programów Ministra Zdrowia w ramach przedmiotowego ogłoszenia wynosi: 5 640 000 zł. Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii (zwane dalej: Biurem) zastrzega sobie możliwość zmiany zakresu rzeczowego i finansowego zadań objętych niniejszym konkursem. Podane kwoty na realizację zadań merytorycznych mogą ulec zmianie, w szczególności w przypadku stwierdzenia, że zadania można zrealizować mniejszym kosztem lub środki Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych zostaną zmniejszone z przyczyn trudnych do przewidzenia w dniu ogłoszenia naboru wniosków.

Wnioski powinny być dostarczone w terminie do dnia 31 marca 2016 r. do siedziby Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, ul. Dereniowa 52/54, 02-776 Warszawa, za pośrednictwem polskiej placówki pocztowej operatora publicznego (decyduje data stempla pocztowego) lub osobiście w godzinach pracy Biura, tj. pomiędzy godziną 8.00 a 16.00, przy czym Biuro pracuje w dni powszednie tygodnia tj. od poniedziałku do piątku.

Oceny wniosków, pod względem formalnym i merytoryczno-finansowym, dokona Komisja Konkursowa powołana przez Dyrektora Biura. Ocena zostanie dokonana zgodnie z kryteriami określonymi w „Szczegółowych warunkach konkursu na realizację programów Ministra Zdrowia w zakresie rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień od hazardu lub innych uzależnień behawioralnych”, które stanowią integralną część niniejszego ogłoszenia.

Regulamin postępowania Komisji Konkursowej jest dostępny na stronie internetowej Biura www.kbpn.gov.pl i w siedzibie Biura w **Warszawie przy ul. Dereniowej 52/54**.

W pozostałych kwestiach nieuregulowanych wymienionym regulaminem zastosowanie mają przepisy powszechnie obowiązujące.

Dyrektor Krajowego Biura
do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii

Piotr Jabłoński

Szczegółowe warunki konkursu na realizację Programów Ministra Zdrowia w zakresie rozwiązywania problemów wynikających z hazardu lub innych uzależnień behawioralnych.

SPIS TREŚCI

1. Podstawy prawne	str. 5
2. Ogólne zasady składania wniosków	str. 6
3. Warunki udzielania dofinansowania	str. 7
4. Ocena złożonych wniosków	str. 8
a) Wymagania formalno-prawne.....	str. 8
b) Ocena merytoryczno-finansowa wniosku	str. 9
c) Odrzucenie/oddalenie wniosku do realizacji.....	str. 10
5. Zakończenie postępowania konkursowego	str. 11
6. Opis zadań konkursowych	str. 13
• PROGRAM I: <i>Wspieranie badań naukowych dotyczących zjawiska uzależnienia od hazardu lub innych uzależnień behawioralnych a także problemów z tym związanych.....</i>	str. 13
• PROGRAM II: <i>Prowadzenie działań ukierunkowanych na podnoszenie jakości programów profilaktycznych i terapeutycznych w zakresie uzależnień od hazardu lub innych uzależnień behawioralnych .....</i>	str. 16
• PROGRAM III: <i>Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki uzależnienia od hazardu lub innych uzależnień behawioralnych. ....</i>	str. 24
• PROGRAM IV: <i>Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej problematyki uzależnień od hazardu lub innych uzależnień behawioralnych.....</i>	str. 34
• Program V: <i>Wspieranie działań służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień od hazardu lub innych uzależnień behawioralnych.. ....</i>	str. 42
7. Taryfikator	str. 44

Podstawy prawne

1. Projekt ustawy budżetowej na 2016 r.
2. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych (Dz. U. z 2015 r. , poz. 612 ze zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 4 stycznia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu ochrony zdrowia, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 24).
5. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2015 r. poz. 613 ze zm.).

OGÓLNE ZASADY SKŁADANIA WNISKÓW

1. Wnioski o udzielenie dofinansowania na realizację zadań należy składać **w terminie do dnia 31 marca 2016 r.** do siedziby Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, ul. Dereniowa 52/54, 02-776 Warszawa (zwanego dalej: Biurem), za pośrednictwem polskiej placówki pocztowej operatora publicznego (decyduje data stempla pocztowego) lub osobiście w godzinach pracy Biura, tj. pomiędzy godziną 8.00 a 16.00 (Biuro pracuje w dni powszednie tygodnia tj. od poniedziałku do piątku).
2. Wnioski złożone po terminie nie będą brały udziału w procedurze naboru wniosków, a co za tym idzie nie będą podlegały ocenie.
3. Wnioski należy składać na **aktualnym** druku „*Wniosek o dofinansowanie realizacji zadania realizowanego ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych pozostających w dyspozycji ministra właściwego do spraw zdrowia*” dołączonym do ogłoszenia. Strony wniosku powinny być trwale połączone.
4. Do wniosku należy dołączyć płytę CD zawierającą następujące dokumenty, zapisane w dwóch odrębnych plikach:
  - skan **ostatecznej i podpisanej wersji** wniosku,
  - skan **wypełnionego i podpisanego** Załącznika nr 1 – Informacja na temat projektu.W opisie płyty należy podać: nazwę wnioskodawcy, numer programu oraz numer zadania.
5. **Wniosek wraz z Załącznikiem nr 1 - Informacja na temat projektu oraz płytę CD** należy złożyć w zamkniętej kopercie opisanej w następujący sposób:

Nazwa wnioskodawcy:.....

Adres wnioskodawcy: .....

Numer programu Ministra Zdrowia: .....

Nazwa i numer zadania Ministra Zdrowia: .....
6. W przypadku ubiegania się o dofinansowanie realizacji kilku zadań należy składać odrębne wnioski na każdy typ zadania z zachowaniem zasad określonych w pkt. 3-5. W przypadku zaistnienia takiej sytuacji wnioskodawca ma możliwość dołączenia dokumentacji o której mowa w pkt. 4, na jednej płycie CD zawierającej odrębne foldery, których nazwy określą numer Programu i Zadania (np. IV-1), na które aplikuje wnioskodawca.
7. W przypadku ubiegania się przez wnioskodawcę o dofinansowanie zadania, realizowanego niezależnie od siebie w kilku placówkach wchodzących w struktury Wnioskodawcy, wymagane jest złożenie oddzielnych wniosków na każde z miejsc realizacji. W przypadku gdy placówka nie posiada odrębnej osobowości prawnej wnioski powinny być złożone przez podmiot, w którego strukturze znajduje się dana placówka i podpisane przez osoby uprawnione do reprezentacji tego podmiotu.
8. Wnioskodawca, niezależnie od liczby składanych wniosków, powinien złożyć **jeden komplet dokumentów formalnych wymienionych w pkt. 30, w osobnej kopercie** zawierającej nazwę wnioskodawcy z adnotacją „Dokumenty formalno-prawne”.
9. Zwraca się uwagę wnioskodawcom na dokładne zapoznanie się z warunkami naboru wniosków, a w szczególności z opisami zadań, w ramach których wymagane może być dołączenie do **wniosku dodatkowych informacji (np. recenzji, porozumień)**.
10. Nie dofinansowuje się działań osób fizycznych w rozumieniu ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny (Dz.U., z 2014 r. poz. 121 ze zm.), za wyjątkiem osób fizycznych działających jako przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2015 r. poz. 584 ze zm.)
11. Nie dofinansowuje się działań osób prywatnych.

WARUNKI UDZIELANIA DOFINANSOWANIA

12. W ramach konkursu udzielane będzie dofinansowanie wyłącznie na realizację zadań określonych w niniejszym ogłoszeniu.
13. Wnioskowana kwota dofinansowania zadania na rok 2016 nie może przekraczać wysokości środków finansowych określonych w ogłoszeniu na realizację Programu Ministra Zdrowia, w ramach którego aplikuje wnioskodawca.
14. W kosztorysie wniosku powinny być ujęte koszty wszystkich planowanych działań, których szczegółowe uzasadnienie należy przedstawić w Części II, poz. 12 „Opis działań kwalifikowanych” wniosku. Działania muszą być bezpośrednio związane z realizowanym zadaniem i powinny być skalkulowane wyłącznie w odniesieniu do przedłożonego projektu.
UWAGA! Działania nieopisane, nieuzasadnione lub niezwiązane z projektem nie będą zlecane.
15. Termin realizacji projektu oraz kalkulacja kosztów powinny uwzględniać termin zakończenia procedury związanej z naborem wniosków i **nie może być planowany do realizacji przed 1 lipca 2016 r.**
16. Dofinansowanie przeznaczane będzie przede wszystkim na realizację działań merytorycznych. Wnioskowanie o dofinansowanie kosztów rzeczowych i administracyjnych przekraczających łącznie 25% wnioskowanego dofinansowania wymaga szczegółowego uzasadnienia. Wnioski zawierające wyłącznie koszty obsługi realizacji zadania (koszty administracyjne), monitoringu i ewaluacji lub koszty rzeczowe będą podlegały odrzuceniu, jako niezgodne z przedmiotem naboru wniosków i niespełniające wymogów realizacji zadania.
17. Od wnioskodawcy wymaga się wkładu własnego wynoszącego **minimum 5% całkowitych kosztów projektu**. Określenie we wniosku niższego wkładu własnego skutkuje **odrzuconiem wniosku** na etapie oceny formalno-prawnej. Wkład własny powinien być bezpośrednio związany z realizowanym zadaniem i znajdować uzasadnienie w jego realizacji. Powinien być skalkulowany wyłącznie w odniesieniu do przedłożonego projektu.
18. Wkład własny wnioskodawcy stanowić może:
  - wkład finansowy, tj. środki finansowe własne i/lub środki finansowe pochodzące z innych źródeł, w tym: wpłaty i opłaty adresatów zadania, środki finansowe z innych źródeł publicznych (np. NFZ);
  - wkład osobowy, tj. praca społeczna członków i świadczenia wolontariuszy. Wkład osobowy powinien być możliwy do wyczerpania, zweryfikowania i możliwy do udokumentowania na podstawie porozumień lub umów.
19. W przypadku składania wniosku na realizację zadań, które w „Opisie zadań konkursowych” określone zostały jako wieloletnie **wymagane jest** przedstawienie kosztorysu oraz harmonogramu działań w odniesieniu do całości projektu oraz w rozbiciu na poszczególne lata.
20. W przypadku, o którym mowa w pkt. 19, tj. realizacji zadania w okresie wykraczającym poza dany rok kalendarzowy, umowa będąca podstawą dofinansowania zadania będzie zawierana na poszczególne lata budżetowe.
21. Środki finansowe uzyskane w wyniku konkursu nie mogą być wydatkowane na: zakup środków trwałych, cele inwestycyjne oraz remonty i modernizacje (w tym na zakup wyposażenia lokalu, komputerów, oprogramowania itp.).
Uwaga! Wnioskowanie o zakup środków trwałych na potrzeby realizacji zadania może skutkować obniżeniem oceny w zakresie możliwości realizacji projektu, jako brak zasobów niezbędnych do realizacji zadania oraz obniżeniem oceny w zakresie zasadności kosztów planowanych działań.

OCENA ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW

22. Ocena wniosków zostanie dokonana przez Komisję Konkursową, powołaną Zarządzeniem Dyrektora Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii i działającą na podstawie Regulaminu postępowania Komisji Konkursowej Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii. W pracach Komisji Konkursowej uczestniczyć może radca prawny z głosem doradczym w kwestii prawnych aspektów procedury.
23. Dokonywana ocena obejmuje:
  - 1) ocenę formalno-prawną – dotyczącą poprawności i kompletności złożonej dokumentacji, zgodnie z pkt 29-31;
  - 2) ocenę merytoryczno-finansową - dotyczącą zakresu wskazanego w pkt. 33.
24. Na podstawie przeprowadzonej oceny formalno-prawnej oraz merytoryczno-finansowej Komisja może zawnioskować:
  - 1) o przyjęcie wniosku do realizacji przy zachowaniu zapisów pkt. 34;
  - 2) o odrzucenie wniosku w przypadkach określonych w pkt. 35;
  - 3) o oddalenie wniosku w przypadkach określonych w pkt. 36 .
25. Komisja dokona wyboru wniosków, spełniających w jak najszerszym stopniu wymogi określone w ogłoszeniu.
26. Komisja zastrzega sobie możliwość zmiany zakresu rzeczowego i finansowego działań objętych przedłożonym wnioskiem.
27. Komisja konkursowa zastrzega sobie możliwość zakwestionowania części lub całości wkładu własnego wnioskodawcy w przypadku jego niezasadności. Wartość uznanego wkładu własnego poniżej wymaganych 5% skutkuje odrzuceniem wniosku.
28. Komisja może żądać udzielenia przez wnioskodawcę wyjaśnień dotyczących złożonego wniosku. Niezłożenie przez wnioskodawcę stosownych wyjaśnień w terminie wskazanym w wezwaniu może skutkować obniżeniem oceny, a w konsekwencji nieprzyjęciem wniosku do realizacji.

Wymagania formalno-prawne

29. **Pełna dokumentacja musi zawierać:**
  - 1) jeden egzemplarz prawidłowo wypełnionego wniosku w formie papierowej;
  - 2) Załącznik nr 1 – Informacja na temat projektu;
  - 3) dodatkowe informacje wymagane zgodnie z opisem zadania konkursowego (recenzje, porozumienia);
  - 4) płytę CD zawierającą skan **ostatecznej i podpisanej wersji** wniosku oraz **odrębnie** skan Załącznika nr 1;
  - 5) komplet wymaganych dokumentów formalno-prawnych wskazanych w pkt. 30.
30. **Wykaz wymaganych dokumentów formalno-prawnych:**
  - 1) kopia aktualnego odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego, innego rejestru lub ewidencji wnioskodawcy,
  - 2) kopia aktualnego statutu/ regulaminu wnioskodawcy,
  - 3) w przypadku składania oferty wspólnej (konsorcjum/partnerstwo) każdy z partnerów zobowiązany jest do złożenia dokumentów wymienionych w pkt 1-2 oraz 5-7, a ponadto należy przedstawić kopię porozumienia/umowy potwierdzającą podjęcie wspólnej realizacji zadania wraz z określeniem zakresu wykonywanych zadań,
  - 4) w przypadku wyboru innego sposobu reprezentacji podmiotów składających ofertę wspólną, niż wynikający z Krajowego Rejestru Sądowego lub innego właściwego rejestru – dokument potwierdzający upoważnienie do działania w imieniu oferenta(ów),

- 5) Odpis z rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą – dotyczy wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie realizacji zadania 1 w ramach Programu V,
  - 6) **Załącznik nr 2** - Oświadczenie dotyczące sposobu wykorzystania udzielonych w ciągu ostatnich 3 lat dotacji ze środków publicznych zgodne ze wzorem dołączonym do ogłoszenia,
  - 7) **Załącznik nr 3** - Oświadczenie o współfinansowaniu projektu ze środków NFZ – dotyczy wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie realizacji zadania 1 w ramach Programu V.
- 31. Pozostałe wymogi dotyczące wniosku oraz dokumentów formalnych:**
- 1) dokumentacja musi być podpisana przez osobę/osoby uprawnione lub upoważnione do reprezentowania wnioskodawcy, składania oświadczeń woli i zaciągania w jego imieniu zobowiązań finansowych zgodnie z zapisami statutu/regulaminu organizacji, zapisami Krajowego Rejestru Sądowego, innego rejestru i/lub innych dokumentów potwierdzających umocowanie reprezentujących go osób oraz opatrzona pieczęcią firmową wnioskodawcy,
  - 2) złożone dokumenty powinny być aktualne, tj. przedstawiać faktyczny stan prawny na dzień składania dokumentów,
  - 3) zawartość merytoryczna wniosku musi odpowiadać treści zadania określonego w warunkach konkursowych, na które aplikuje wnioskodawca,
  - 4) wniosek powinien być złożony przez podmiot/podmioty uprawniony(e) do udziału w konkursie zgodnie z wymaganiami konkursu,
  - 5) kwota wnioskowana o dofinansowanie zadania nie może przekraczać wysokości środków finansowych przeznaczonych na realizację Programu Ministra Zdrowia, w ramach którego aplikuje wnioskodawca.
- 32.** W przypadku, gdy złożony wniosek o udzielenie dofinansowania nie spełnia wymogów, o których mowa w pkt. 29 ppkt 2-4, pkt 30 oraz w pkt. 31 ppkt. 1-2, wnioskodawca wzywany jest do ich uzupełnienia w terminie do 7 dni od daty otrzymania wezwania, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania. Wezwanie może zostać doręczone pocztą elektroniczną, faksem lub za pośrednictwem placówki pocztowej. W przypadku niespełnienia pozostałych wymogów wniosek nie podlega uzupełnieniom i zostaje odrzucony.

Ocena merytoryczno-finansowa wniosku

- 33.** Wnioski spełniające wymogi formalne podlegają dalszej ocenie merytoryczno-finansowej pod względem:
- 1) **Możliwości realizacji projektu**, w tym: zasobów materialnych/rzeczowych, kadrowych, doświadczenia wnioskodawcy w realizacji zadań o podobnym charakterze oraz rzetelność realizacji zadań w latach poprzednich.
  - 2) **Jakości programu merytorycznego**, w tym w szczególności: opisu problemu i grupy docelowej, uzasadnienia potrzeby realizacji zadania i zgodności celu zadania z wytycznymi określonymi w szczegółowych warunkach naboru wniosków, założeń programu wraz z uzasadnieniem wyboru metod, opisu działań kwalifikowanych w odniesieniu do grupy docelowej i do celu, spodziewanych korzyści, rezultatów i planu ewaluacji.
  - 3) **Kalkulacji kosztów**, w tym w szczególności: poprawności rachunkowej kosztorysu, wysokości wymaganego wkładu własnego, ekonomiczności kosztów planowanych działań, zasadności kosztów oraz zgodności kosztorysu z planowanymi działaniami.
- 34.** Maksymalna ocena, jaką może uzyskać wniosek wynosi 45 punktów.
- Wniosek może być zlecony do realizacji, jeśli uzyskał minimum 25 punktów, w tym:
- co najmniej 14 pkt. w części dotyczącej oceny jakości programu merytorycznego,
  - co najmniej 5 pkt. w części dotyczącej możliwości realizacji projektu, przy czym uzyskanie 0 punktów w którejkolwiek z ocenianych w tym obszarze kategorii powoduje oddalenie wniosku,

- co najmniej 6 pkt. w części dotyczącej kalkulacji kosztów, przy czym uzyskanie 0 punktów w którejkolwiek z ocenianych w tym obszarze kategorii powoduje oddalenie wniosku,

Odrzucenie/oddalenie wniosku do realizacji

35. Komisja odrzuca wnioski w następujących przypadkach:

- złożenia wniosku z naruszeniem terminu podanego w ogłoszeniu konkursowym;
- złożenia wniosku, który nie został wypełniony w całości lub jego poszczególnych częściach;
- złożenia wniosku przez podmiot nieuprawniony do udziału w konkursie;
- złożenia wniosku przez podmiot, którego celem statutowym jest prowadzenie działalności w zakresie niezgodnym z przedmiotem konkursu;
- niezgodności zawartości merytorycznej wniosku z treścią zadania określonego w warunkach konkursowych, na które aplikuje wnioskodawca;
- złożenia wniosku zawierającego wyłącznie koszty obsługi realizacji zadania (koszty administracyjne), monitoringu i ewaluacji lub koszty rzeczowe;
- braku wymaganego minimalnego wkładu finansowego w wysokości 5%;
- wnioskowania o dofinansowanie zadania w kwocie przekraczającej wysokość środków finansowych określonych w ogłoszeniu na realizację Programu Ministra Zdrowia, w ramach którego zostało ogłoszone zadanie;
- nieusunięcia braków formalnych, o których mowa w pkt 32.

36. Komisja oddala wnioski w następujących przypadkach:

- przedstawione zasoby rzeczowe nie są adekwatne do przedmiotu wnioskowanego zadania – jako niegwarantujące jego prawidłowej realizacji;
- przedstawione zasoby kadrowe są nieadekwatne do przedmiotu wnioskowanego zadania (kwalifikacje i liczba realizatorów w stosunku do zakresu wnioskowanego zadania i planowanej grupy odbiorców) – jako niegwarantujące jego prawidłowej realizacji;
- rażąco nierzetelnej realizacji zadań w przypadku wnioskodawców, którzy w latach poprzednich realizowali zadania zlecone przez Krajowe Biuro, biorąc pod uwagę rzetelność i terminowość oraz sposób rozliczenia otrzymanych na ten cel środków.

Uwaga! Oddalenie wniosku w związku z nierzetelną realizacją zadań w latach poprzednich skutkować będzie pozostawieniem bez rozpoznania wniosków zgłoszonych przez podmiot do postępowań konkursowych prowadzonych do końca roku kalendarzowego następującego po roku, w którym stwierdzono nierzetelność rozliczenia.

- uzyskania 0 punktów w którejkolwiek z ocenianych kategorii w obszarze oceny kalkulacji kosztów,
- nieuzyskania wymaganej liczby punktów w ramach oceny poszczególnych zakresów oraz w ramach oceny końcowej wniosku określonych w pkt. 34.

ZAKOŃCZENIE POSTĘPOWANIA KONKURSOWEGO

37. Wniosek o udzielenie dofinansowania ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych, zaakceptowany przez Ministra Zdrowia i umieszczony na liście zaakceptowanych wniosków, stanowi podstawę do zawarcia z wnioskodawcą umowy o dofinansowanie realizacji zadania.
38. Lista zaakceptowanych wniosków zostanie ogłoszona na stronie internetowej Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii pod adresem www.kbpn.gov.pl, w terminie **do dnia 14 czerwca 2016 roku**, przy czym Krajowe Biuro zastrzega sobie możliwość zmiany terminu zamieszczenia ww. listy z przyczyn niezależnych od Biura.
39. Każdy z wnioskodawców zostanie zawiadomiony o wyniku przeprowadzonego naboru w formie elektronicznej na wskazany we wniosku adres e-mail.
40. Wnioskodawcy, których wnioski zostaną przyjęte, będą zobowiązani przedłożyć preliminarz kosztów zadań zleconych oraz harmonogram ich realizacji w elektronicznym systemie obsługi zadań zleconych. Dane dostępne oraz instrukcja obsługi zostaną przesłane drogą elektroniczną.
UWAGA! Niezbędne do prawidłowego funkcjonowania systemu jest posiadanie przez wnioskodawcę komputera o minimalnej konfiguracji: CPU – 1000 MHz, RAM – 1 Gb, wersja OS – Windows XP i nowsze, oraz dostęp do Internetu z przeglądarką internetową Mozilla Firefox.
41. Złożony w systemie preliminarz oraz harmonogram są podstawą do zawarcia pisemnej umowy na wykonanie zadań zleconych oraz udzielenie dofinansowania na ten cel.
42. W przypadku niezaakceptowania przez wnioskodawcę przedstawionych przez Biuro warunków realizacji zadania lub w przypadku wystąpienia innych przyczyn uniemożliwiających jego realizację, wnioskodawca ma prawo odstąpić od zawarcia umowy informując pisemnie o tym fakcie Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii.
43. Wnioskodawca, którego wniosek nie został zaakceptowany może w terminie 7 dni od ogłoszenia listy zaakceptowanych wniosków zwrócić się do Dyrektora Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii o dokonanie ponownej oceny jego wniosku. Dyrektor Biura dokonuje ponownej oceny wniosku w terminie 21 dni od dnia zwrócenia się przez wnioskodawcę o jej dokonanie, przy czym jako termin złożenia odwołania uznaje się dzień jego wpływu do sekretariatu Biura. Lista wniosków, które uzyskały pozytywną ocenę przekazywana jest niezwłocznie Ministrowi Zdrowia celem akceptacji.
44. Minister ogłasza listę dodatkowo zaakceptowanych wniosków o udzielenie dofinansowania na stronie internetowej Biura. Akceptacja ministra jest ostateczna.
45. Realizacja zadań zleconych następuje na podstawie umów, zawartych zgodnie z § 8 rozporządzenia Ministra Zdrowia dnia 4 stycznia 2016r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu ochrony zdrowia, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych (Dz.U. z 2016 r. , poz. 24)
46. Zgodnie z § 9 rozporządzenia, o którym mowa w pkt 45 , każdy z wyłonionych wnioskodawców **zobowiązany jest do założenia wyodrębnionego rachunku bankowego**, przeznaczonego wyłącznie do rozliczeń związanych z przyznaną dotacją. Numer rachunku powinien zostać podany w systemie elektronicznym podczas wypełniania preliminarza zadań zleconych.
47. W przypadku przyjęcia wniosku do realizacji wnioskodawca zobowiązany będzie do pisemnego informowania, że zadanie jest współfinansowane ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych będących w dyspozycji Ministra Zdrowia. Informacja na ten temat powinna znaleźć się we wszystkich materiałach, publikacjach, na stronie internetowej wnioskodawcy, informacjach dla mediów, ogłoszeniach oraz wystąpieniach publicznych dotyczących realizowanego zadania oraz w siedzibie, gdzie program jest realizowany. Wszystkie materiały wytworzone

w ramach realizacji niniejszego ogłoszenia powinny dodatkowo zawierać logo Ministerstwa Zdrowia oraz Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, które zostaną udostępnione wyłonionym realizatorom.

Krajowe Biuro informuje, że materiały/utwory przeznaczone do upowszechnienia w ramach zawartej umowy muszą uzyskać wcześniejszą akceptację Krajowego Biura.

48. Złożona dokumentacja (wniosek, dokumenty formalno-prawne) jest ewidencjonowana i nie podlega zwrotowi.

OPIS ZADAŃ KONKURSOWYCH

PROGRAM I

Wspieranie badań naukowych dotyczących zjawiska uzależnienia od hazardu lub innych uzależnień behawioralnych a także problemów z tym związanych

Zadanie 1

Przeprowadzenie badań naukowych służących pogłębieniu wiedzy w zakresie uzależnień behawioralnych, w tym hazardu problemowego i patologicznego.

CEL ZADANIA:

- Pogłębienie stanu wiedzy na temat problemu uzależnień behawioralnych, w tym hazardu problemowego i patologicznego.
- Diagnoza problemu uzależnień behawioralnych w kontekście zdrowia publicznego.
- Pogłębienie stanu wiedzy w zakresie przyczyn i psychospołecznych uwarunkowań uzależnień behawioralnych.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: lata 2016-2017. Dopuszcza się realizację projektów jednorocznych.

METODA BADANIA:

Metodologia badań, w tym metody i techniki badawcze zaproponowane przy realizacji badania, powinny być adekwatne do badanego problemu, zakładanych celów i założeń.

ZAKRES BADANIA:

Zrealizowane badania powinny wносить wkład w dorobek naukowy i weryfikować dotychczasowy stan wiedzy na temat uzależnień behawioralnych. Od wnioskodawców oczekuje się przedłożenia projektów, które będą dotyczyły badań nad problemem uzależnień behawioralnych w zakresie psychospołecznych uwarunkowań oraz ich konsekwencji dla zdrowia publicznego. Oczekuje się, że w wyniku przeprowadzonych badań stan wiedzy na temat problematyki uzależnień behawioralnych w Polsce ulegnie zwiększeniu, co w efekcie służyć będzie doskonaleniu profilaktyki oraz poprawie jakości i efektywności terapii.

Składany projekt powinien spełniać wszelkie kryteria projektu badawczego i zawierać m.in.: wyczerpujący opis przedmiotu badań, uzasadnienie potrzeby jego realizacji, podstawy teoretyczne, hipotezy badawcze, szczegółowy opis doboru prób badawczych, szczegółowy opis wykorzystywanych narzędzi wraz z uzasadnieniem ich wyboru.

W przypadku potrzeby przedstawienia ważnych informacji na temat projektu, które wykraczają poza wzór wniosku, zalecane jest dołączenie ich w postaci załącznika do wniosku.

OCZEKIWANE REZULTATY:

Po zakończeniu projektu badawczego oczekuje się złożenia szczegółowego raportu zawierającego między innymi:

- pełny wykaz źródeł publikacji wykorzystanych w badaniu,
- opis metodologii badania, w tym m.in. pełny opis metody badawczej, opis i dobór próby badawczej (jeżeli badanie wymaga próby),

- zbiór danych z realizacji badania,
- wszelkie produkty powstałe w wyniku realizacji badania, w tym narzędzia badawcze, kwestionariusze, scenariusze wywiadów, arkusze obserwacji, itp.,
- streszczenie badania (Executive Summary),
- prezentację projektu badawczego w formacie PowerPoint,
- wnioski z przeprowadzonego badania,
- rekomendacje badawcze,
- kopie materiałów upowszechniających/promujących wyniki (wystąpienia, publikacje, artykuły w pismach naukowych).

Od wnioskodawcy oczekuje się zaprezentowania wyników przeprowadzonego badania w siedzibie Krajowego Biura lub innym miejscu wskazanym przez Zleceniodawcę.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY

- Jednostki naukowe i konsorcja naukowe w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. Nr 96, poz. 615 ze zm.),

Wnioskodawca powinien także posiadać:

- udokumentowane doświadczenie w zakresie prowadzenia badań o podobnym charakterze - zarówno w odniesieniu do wnioskodawcy, jak i poszczególnych realizatorów.
- udokumentowane zasoby osobowe i rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania,

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ

1. Przegląd baz danych z literaturą i wyszukanie publikacji;
2. Przegląd i analiza publikacji;
3. Dobór prób badawczych;
4. Opracowanie lub adaptacja narzędzi badawczych (kwestionariusze, scenariusze wywiadów, arkusze obserwacji);
5. Badania pilotażowe;
6. Druk narzędzi badawczych;
7. Szkolenie badaczy terenowych;
8. Realizacja badań ankietowych (standaryzowana ankieta);
9. Weryfikacja zbiorów danych;
10. Założenie zbioru danych z ankiet;
11. Obliczenia statystyczne wyników;
12. Jakościowa i ilościowa analiza danych;
13. Recenzja dotycząca zrealizowanego projektu badawczego;
14. Opracowanie raportu zawierającego wnioski i rekomendacje;
15. Organizacja i koordynacja zadania – prace administracyjne, organizacyjne, merytoryczne, finansowe;
16. Inne uzasadnione działania niezbędne do realizacji badania.

Zadanie 2

Zorganizowanie sympozjów naukowych poświęconych problematyce uzależnień behawioralnych.

CEL ZADANIA:

- określenie priorytetów działań oraz kierunków badań służących przeciwdziałaniu problemowi uzależnień behawioralnych;
- wypracowanie rekomendacji dla kierunków prowadzenia badań naukowych w zakresie uzależnień behawioralnych.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: rok 2016

ZAKRES ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest organizacja jednodniowych sympozjów naukowych adresowanych do praktyków i naukowców, mających na celu określenie kluczowych potrzeb badawczych w zakresie uzależnień behawioralnych. W przypadku złożenia przez wnioskodawców kilku ofert dotyczących tej samej problematyki nastąpi wybór jednego realizatora.

OCZEKIWANE REZULTATY:

Po zrealizowanym zadaniu oczekuje się przedłożenia raportu z realizacji projektu zawierającego w szczególności wnioski i rekomendacje wynikające ze spotkania.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY

- Jednostki naukowe i konsorcja naukowe w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. Nr 96, poz. 615 ze zm.),
- Organizacje pozarządowe (w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie - Dz.U. z 2014 r. poz. 1118 ze zm.) posiadające w ramach zadań statutowych prowadzenie prac badawczych lub naukowych.

Wnioskodawca powinien także posiadać:

- udokumentowane doświadczenie w zakresie prowadzenia projektów o podobnym charakterze,
- udokumentowane zasoby osobowe i rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ

1. Wynajem sal do organizacji spotkania;
2. Wynajem sprzętu multimedialnego;
3. Organizacja i koordynacja szkolenia – prace organizacyjne/ merytoryczne/ finansowe;
4. Wyżywienie dla uczestników i realizatorów spotkania;
5. Zakwaterowanie dla uczestników spotkania i realizatorów (1 nocleg);
6. Inne uzasadnione działania niezbędne do realizacji projektu (podać jakie).

PROGRAM II

Prowadzenie działań ukierunkowanych na podnoszenie jakości programów profilaktycznych i terapeutycznych w zakresie uzależnień od hazardu lub innych uzależnień behawioralnych.

Zadanie 1

Przeprowadzenie projektów szkoleniowych dotyczących wykorzystania skutecznych metod profilaktyki i terapii w odniesieniu do uzależnień behawioralnych, adresowanych do realizatorów programów profilaktycznych, terapeutów uzależnień, lekarzy.

CEL ZADANIA:

Zwiększenie kompetencji zawodowych realizatorów programów profilaktycznych, terapeutów uzależnień, lekarzy.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: rok 2016

PRZEDMIOT ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest zorganizowanie i przeprowadzenie projektów szkoleniowych zwiększających kwalifikacje grup zawodowo zajmujących się profilaktyką, leczeniem i terapią uzależnień w zakresie uzależnień behawioralnych. Realizacja projektu powinna odbywać się w formie wykładowo-warsztatowej. Wymagane jest przedstawienie szczegółowej koncepcji szkolenia wraz z określeniem harmonogramu działań i zakresu tematycznego projektu (konspektu). W przypadku ubiegania się o realizację szkoleń w zakresie metod o potwierdzonej naukowo skuteczności (np. dialog motywujący, terapia poznawczo-behawioralna) wymaga się, aby realizatorami działań były osoby, które posiadają uprawnienia do prowadzenia tego typu szkoleń (certyfikaty np. PTTM czy też certyfikat CTPB).

W przypadku przyjęcia do realizacji projektu wnioskodawca zobowiązany będzie do przekazania administratorowi strony www.uzaleznieniabehawioralne.pl ogłoszenia o szkoleniu i prowadzonym naborze uczestników w celu opublikowania na stronie.

OCZEKIWANE REZULTATY:

Po zakończeniu projektów szkoleniowych oczekuje się przedłożenia szczegółowego raportu z realizacji zadania zawierającego opis wszystkich podjętych działań zgodnie z przyjętym harmonogramem i kosztorysem, w tym:

- pełny program przeprowadzonego szkolenia,
- wszelkie materiały powstałe przy realizacji projektu,
- wyniki ewaluacji, przy czym wyniki nie powinny opierać się wyłącznie na ocenie satysfakcji i zadowolenia uczestników,
- wnioski i rekomendacje wynikające z przeprowadzonego zadania,
- listę obecności uczestników szkolenia wraz ze wskazaniem podmiotu kierującego na szkolenie i/lub miejsca zatrudnienia.

ADRESACI ZADANIA:

- terapeuci uzależnień/ superwizorzy;
- realizatorzy programów profilaktycznych;
- lekarze.

Zaleca się, aby pierwszeństwo uczestnictwa w szkoleniach miały osoby zatrudnione w placówkach świadczących bezpłatną pomoc dla osób uzależnionych.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY:

- Jednostki naukowe i konsorcja naukowe w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. z 2014 r. , poz. 1620 ze zm.)
- Organizacje pozarządowe (w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie - Dz.U. z 2014 r. poz. 1118 ze zm.) posiadające w ramach zadań statutowych prowadzenie działalności profilaktycznej lub terapeutycznej.

Wnioskodawca powinien także posiadać:

- udokumentowane doświadczenie w zakresie prowadzenia szkoleń z obszaru uzależnień;
- udokumentowane zasoby osobowe i rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania;
- udokumentowanie kwalifikacji realizatorów w zakresie związanym z tematyką prowadzonych wykładów/ warsztatów.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ:

1. Opracowanie programu szkolenia;
2. Konsultacje merytorycznych;
3. Wynagrodzenie realizatorów – wykłady;
4. Wynagrodzenie realizatorów – warsztaty;
5. Wynajem sal do organizacji szkolenia;
6. Wynajem sprzętu multimedialnego;
7. Opracowanie materiałów dydaktycznych;
8. Przygotowanie i druk materiałów szkoleniowych;
9. Transport realizatorów;
10. Organizacja i koordynacja zadania – prace organizacyjne, merytoryczne, finansowe;
11. Ewaluacja szkolenia oraz przygotowanie raportu z ewaluacji projektu;
12. Zakwaterowanie realizatorów szkolenia;
13. Wyżywienie dla uczestników i realizatorów szkolenia (zaleca się partycypację uczestników szkolenia w kosztach);
14. Inne uzasadnione działania niezbędne do realizacji projektu (wskazać jakie oraz podać uzasadnienie ich realizacji).

Zadanie 2

Przeprowadzenie projektów szkoleniowych na temat skutecznych metod profilaktyki i terapii uzależnień behawioralnych adresowanych do uczestników szkoleń certyfikowanych akredytowanych przez KBPN i PARPA.

CEL ZADANIA: Zwiększenie kompetencji zawodowych terapeutów uzależnień oraz osób będących w trakcie certyfikacji w zakresie uzależnień behawioralnych.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: rok 2016-2017.

PRZEDMIOT ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest realizacja modułu dotyczącego uzależnień behawioralnych, realizowanego w ramach programów szkoleń certyfikowanych w zakresie leczenia uzależnień, realizowanych na podstawie art. 27, ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2012. poz. 124 z późn. zm.) oraz na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie organizacji, kwalifikacji personelu, sposobu funkcjonowania i rodzajów podmiotów leczniczych wykonujących świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne w sprawowaniu opieki nad uzależnionymi od alkoholu oraz sposobu współdziałania w tym zakresie z instytucjami publicznymi i organizacjami

społecznymi, mających na celu zwiększenie kwalifikacji zawodowych osób zajmujących się profilaktyką, leczeniem i terapią uzależnień o tematykę związaną z uzależnieniami behawioralnymi.

Projekt powinien mieć formę wykładowo-warsztatową o minimalnym wymiarze 30 godzin. Od wnioskodawcy wymaga się przedstawienia szczegółowej koncepcji szkolenia wraz z określeniem harmonogramu działań i zakresu tematycznego projektu (konspektu) oraz **kopii dokumentów potwierdzających uprawnienia do prowadzenia szkoleń certyfikowanych**. Prezentowane treści powinny opierać się na metodach o potwierdzonej naukowo skuteczności w pracy z osobami zagrożonymi uzależnieniami behawioralnymi i uzależnionymi. W przypadku podmiotów, które realizowały szkolenia w tym zakresie należy przedstawić pełny program oraz wyniki ewaluacji zrealizowanego zadania.

OCZEKIWANE REZULTATY:

Po zakończeniu projektów szkoleniowych oczekuje się przedłożenia szczegółowego raportu z realizacji zadania zawierającego opis wszystkich podjętych działań zgodnie z przyjętym harmonogramem i kosztorysem, w tym:

- pełny program przeprowadzonego szkolenia,
- wszelkie materiały powstałe przy realizacji projektu,
- wyniki ewaluacji, przy czym wyniki nie powinny opierać się wyłącznie na ocenie satysfakcji i zadowolenia uczestników,
- wnioski i rekomendacje wynikające z przeprowadzonego zadania,
- wykaz źródeł publikacji wykorzystanych w zadaniu wraz z opisem założeń teoretycznych oraz uzasadnienie ich wyboru przy konstruowaniu projektu,
- listę obecności uczestników szkolenia wraz ze wskazaniem podmiotu kierującego na szkolenie i/lub miejsca zatrudnienia.

ADRESACI ZADANIA:

- osoby będące w trakcie szkolenia certyfikacyjnego KBPN lub PARPA w zakresie specjalisty terapii/psychoterapii uzależnień zgodne z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii lub ustawy o wychowaniu w trzeźwości,
- osoby, które ukończyły szkolenie certyfikowane KBPN lub PARPA w zakresie specjalisty terapii/psychoterapii uzależnień zgodne z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii lub ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY

- Jednostki realizujące szkolenia certyfikowane w zakresie leczenia uzależnień, realizowanych na podstawie art. 27, ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2012. poz. 124 z późn. zm.) oraz na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2012r. w sprawie organizacji, kwalifikacji personelu, sposobu funkcjonowania i rodzajów podmiotów leczniczych wykonujących świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne w sprawowaniu opieki nad uzależnionymi od alkoholu oraz sposobu współdziałania w tym zakresie z instytucjami publicznymi i organizacjami społecznymi.

Wnioskodawca powinien także posiadać:

- udokumentowane doświadczenie w zakresie prowadzenia szkoleń z obszaru uzależnień;
- udokumentowane zasoby osobowe i rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania;
- udokumentowane kwalifikacje realizatorów w zakresie uzależnień behawioralnych.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ

1. Opracowanie programu szkolenia (wyłącznie w przypadku projektów, które nie były realizowane w latach poprzednich);
2. Konsultacje merytoryczne;
3. Wynagrodzenie realizatorów – wykłady;
4. Wynagrodzenie realizatorów – warsztaty;

5. Wynajem sal do organizacji szkolenia;
6. Wynajem sprzętu multimedialnego;
7. Opracowanie materiałów dydaktycznych;
8. Przygotowanie i druk materiałów szkoleniowych;
9. Transport realizatorów;
10. Organizacja i koordynacja zadania – prace organizacyjne, merytoryczne, finansowe.
11. Ewaluacja szkolenia oraz przygotowanie raportu z ewaluacji projektu;
12. Zakwaterowanie realizatorów szkolenia;
13. Wyżywienie dla uczestników i realizatorów szkolenia (zaleca się partycypację uczestników szkolenia w kosztach);
14. Inne uzasadnione działania niezbędne do realizacji projektu (wskazać jakie oraz podać uzasadnienie ich realizacji).

Zadanie 3

Przeprowadzenie projektów szkoleniowych adresowanych do studentów medycyny oraz innych kierunków mających zastosowanie w ochronie zdrowia w zakresie problematyki dotyczącej uzależnienia od hazardu lub innych uzależnień behawioralnych.

CEL ZADANIA:

Zwiększenie poziomu wiedzy studentów w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień behawioralnych, w tym problemowego i patologicznego hazardu.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: Lata 2016-2017. Dopuszcza się realizację projektów jednorocznych.

PRZEDMIOT ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest przeprowadzenie projektu/projektów szkoleniowych dotyczących metod profilaktyki i terapii uzależnień behawioralnych, adresowanych do studentów medycyny oraz innych kierunków mających zastosowanie w ochronie zdrowia. Projekt powinien mieć formę szkolenia wykładowo-warsztatowego o minimalnym wymiarze 20 godzin. We wniosku należy przedstawić harmonogram i program szkolenia. Podmioty, które realizowały zadanie w tym zakresie powinny dołączyć pełny program oraz wyniki ewaluacji zrealizowanego zadania. Preferowana jest organizacja szkolenia w ramach programu kształcenia w szkole wyższej.

ADRESACI ZADANIA:

- studenci medycyny;
- studenci innych kierunków mających zastosowanie w ochronie zdrowia.

OCZEKIWANE REZULTATY:

Po zakończeniu projektów szkoleniowych oczekuje się przedłożenia szczegółowego raportu z realizacji zadania zawierającego opis wszystkich podjętych działań zgodnie z przyjętym harmonogramem i kosztorysem, w tym:

- pełny program przeprowadzonego szkolenia,
- wszelkie materiały powstałe przy realizacji projektu,
- wyniki ewaluacji, przy czym wyniki nie powinny opierać się wyłącznie na ocenie satysfakcji i zadowolenia uczestników,
- wnioski i rekomendacje wynikające z przeprowadzonego zadania,
- wykaz źródeł publikacji wykorzystanych w zadaniu wraz z opisem założeń teoretycznych oraz uzasadnienie ich wyboru przy konstruowaniu projektu.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY:

- Organizacje pozarządowe (w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie - Dz.U. z 2014 r. poz. 1118 ze zm.) posiadające w ramach zadań statutowych prowadzenie działalności profilaktycznej lub terapeutycznej;
- Jednostki naukowe i konsorcja naukowe w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. z 2014 r. , poz. 1620 ze zm.)

Wnioskodawca powinien także posiadać:

- udokumentowane doświadczenie w zakresie prowadzenia szkoleń z obszaru uzależnień (wskazane z obszaru uzależnień behawioralnych);
- udokumentowane zasoby osobowe i rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania.

Uwaga! W przypadku planowanego prowadzenia szkolenia w uczelni/szkole wyższej niezbędne jest przedłożenie deklaracji współpracy uczelni/szkoły w ramach wdrożenia pilotażowego projektu szkoleniowego.

W przypadku ubiegania się o dofinansowanie uczelni lub szkoły wyższej, wymagana jest pisemna deklaracja władz uczelni dotycząca wdrożenia pilotażowego projektu.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ:

1. Konsultacje merytoryczne;
2. Wynagrodzenie realizatora – wykłady;
3. Wynagrodzenie realizatora – warsztaty;
4. Opracowanie materiałów dydaktycznych;
5. Przygotowanie i druk materiałów dydaktycznych/szkoleniowych;
6. Ewaluacja szkolenia wraz z raportem z jego ewaluacji;
7. Inne uzasadnione działania niezbędne do realizacji projektu (wskazać jakie oraz podać uzasadnienie ich realizacji).

Zadanie 4

Przeprowadzenie projektów szkoleniowych adresowanych do operatorów gier losowych, ukierunkowanych na promowanie odpowiedzialnego i kontrolowanego grania oraz rozpoznawanie symptomów grania problemowego i patologicznego.

CEL ZADANIA:

Zwiększenie świadomości i wiedzy dotyczącej zagrożeń związanych z hazardem oraz nabycie umiejętności rozpoznawania symptomów grania patologicznego wśród operatorów gier losowych.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: rok 2016.

PRZEDMIOT ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest przygotowanie i przeprowadzenie szkolenia wykładowo-warsztatowego. Od wnioskodawcy wymaga się przedstawienia koncepcji szkolenia wraz z określeniem harmonogramu działań i zakresu tematycznego projektu (konspektu), obejmującego wymienione poniżej minimum:

1. Hazard – definicje, klasyfikacja, postacie, nazewnictwo; aspekty prawne.
2. Specyfika hazardu problemowego i patologicznego - objawy, skutki i zagrożenia zdrowotne i społeczne.

3. Rozpoznawanie objawów charakterystycznych dla poszczególnych faz rozwoju problemu.
4. Profilaktyka, metody krótkiej interwencji profilaktycznej.
5. Prezentacja dobrych praktyk.

ADRESACI ZADANIA:

- Operatorzy gier losowych

OCZEKIWANE REZULTATY:

Po zakończeniu projektów szkoleniowych oczekuje się przedłożenia szczegółowego raportu z realizacji zadania zawierającego opis wszystkich podjętych działań zgodnie z przyjętym harmonogramem i kosztorysem, w tym:

- pełny program przeprowadzonego szkolenia,
- wszelkie materiały powstałe przy realizacji projektu,
- wyniki ewaluacji, przy czym wyniki nie powinny opierać się wyłącznie na ocenie satysfakcji i zadowolenia uczestników,
- wnioski i rekomendacje wynikające z przeprowadzonego zadania,
- wykaz źródeł publikacji wykorzystanych w zadaniu wraz z opisem założeń teoretycznych oraz uzasadnienie ich wyboru przy konstruowaniu projektu.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY

- Organizacje pozarządowe (w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie - Dz.U. z 2014 r. poz. 1118 ze zm.) posiadające w ramach zadań statutowych prowadzenie działalności profilaktycznej lub terapeutycznej.

Wnioskodawca powinien także posiadać:

- udokumentowane doświadczenie w zakresie prowadzenia szkoleń z obszaru uzależnień (wskazane z obszaru uzależnień behawioralnych);
- udokumentowane zasoby osobowe i rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ

1. Wynagrodzenie realizatora – wykłady;
2. Wynagrodzenie realizatora – warsztaty;
3. Wynajem sal do organizacji szkolenia;
4. Wynajem sprzętu multimedialnego;
5. Opracowanie materiałów dydaktycznych;
6. Przygotowanie materiałów dydaktycznych do druku;
7. Organizacja i koordynacja szkolenia – prace organizacyjne i merytoryczne/finansowe;
8. Ewaluacja szkolenia wraz z raportem;
9. Wyżywienie dla uczestników i realizatorów szkolenia (zaleca się partycypację uczestników szkolenia w kosztach);
10. Transport realizatorów szkolenia;
11. Inne uzasadnione działania niezbędne do realizacji projektu (wskazać jakie oraz podać uzasadnienie ich realizacji).

Zadanie 5

Wydanie publikacji dotyczących problematyki uzależnień behawioralnych adresowanych do realizatorów programów profilaktycznych, terapeutów uzależnień, lekarzy.

CEL ZADANIA:

- Zwiększenie dostępności wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych.
- Zwiększenie kompetencji zawodowych realizatorów programów profilaktycznych, terapeutów uzależnień lub lekarzy.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: lata 2016-2017. Dopuszcza się realizację projektów jednorocznych.

PRZEDMIOT ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest wydanie publikacji dotyczących profilaktyki i leczenia uzależnień behawioralnych, w tym problemowego i patologicznego hazardu oraz ich dystrybucja. Dopuszcza się rozszerzenie zakresu tematycznego publikacji o inne uzależnienia w kontekście uzależnień behawioralnych. Wydane publikacje będą przeznaczone do bezpłatnej dystrybucji.

Realizacja zadania możliwa jest w dwóch formach:

- wydanie własnej autorskiej publikacji lub pracy zbiorowej;
- wydanie publikacji będącej tłumaczeniem z języków obcych.

W obu przypadkach należy przedstawić:

- koncepcję publikacji,
- konspekt publikacji,
- krótki opis zawartości rozdziałów,
- informację na temat autorów,
- źródła bibliograficzne,
- 2 recenzje konspektu publikacji przygotowane przez ekspertów z danej dziedziny, przy czym recenzentami nie mogą być osoby związane z realizacją projektu (recenzja powinna zawierać krótką notę biograficzną eksperta),
- sposób promocji i dystrybucji publikacji
- uzasadnienie potrzeby wysokości nakładu publikacji.

Prawa do publikacji opracowanej w ramach zadania, w tym do dalszego zarządzania oraz upowszechniania, zostaną przeniesione w całości bezpłatnie na Ministerstwo Zdrowia oraz Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii. Wnioskodawca zachowa prawo do wykorzystania utworu w ramach prowadzonej przez siebie działalności statutowej, z wyłączeniem działalności gospodarczej oraz prawa przenoszenia uprawnień na osoby trzecie.

W przypadku planowanej adaptacji materiałów należy dodatkowo dołączyć kopię posiadanej licencji udzielonej wnioskodawcy i uprawniającej do ich opublikowania w Polsce lub - do chwili przyjęcia wniosku do realizacji - list intencyjny od wydawcy potwierdzający możliwość przyznania wnioskodawcy licencji. Wraz z kopią licencji lub listem intencyjnym należy załączyć ich tłumaczenie przysięgłe na język polski. W przypadku przyjęcia zadania do realizacji, wnioskodawca będzie zobowiązany do przedłożenia licencji wraz z tłumaczeniem w terminie wskazanym w umowie. Licencja powinna potwierdzać posiadanie autorskich praw majątkowych do korzystania z publikacji na następujących polach eksploatacji: utrwalenie, zwielokrotnienie drukiem i innymi znanymi na dzień dzisiejszy technikami, wprowadzanie do obrotu, wielokrotnego wydawania w różnych formach, wprowadzanie do pamięci komputera, publiczne odtworzenie i wystawienie. Licencja powinna uprawniać wnioskodawcę do upoważnienia Ministra Zdrowia oraz Krajowego Biura do Spraw przeciwdziałania Narkomanii do

korzystania z utworu w zakresie uzyskanej licencji (sublicencja). W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość odstąpienia od wymogu posiadania prawa do udzielania przez wnioskodawcę sublicencji.

Zawartość merytoryczna publikacji powinna być rzetelnie przygotowana i zgodna ze współczesną wiedzą na temat uzależnień behawioralnych. Wersje ostateczne projektów muszą uzyskać akceptację Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, które zastrzega sobie możliwość poddania ich recenzji przed wydaniem, dlatego też planując harmonogram wnioskodawca powinien uwzględnić termin na akceptację przedłożonych materiałów, nie krótszy niż 21 dni.

Niezależnie od formy wydania, publikacja powinna zawierać informacje dotyczące:

- finansowania projektu ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych będących w dyspozycji Ministra Zdrowia,
- logo Ministerstwa Zdrowia, Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii,
- przeznaczenia publikacji do bezpłatnej dystrybucji.

ADRESACI ZADANIA:

- realizatorzy programów profilaktycznych,
- terapeuci uzależnień,
- lekarze.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY :

- Jednostki naukowe i konsorcja naukowe w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. z 2014 r. , poz. 1620 ze zm.)
- Organizacje pozarządowe (w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie - Dz.U. z 2014 r. poz. 1118 ze zm.) posiadające w ramach zadań statutowych prowadzenie działalności profilaktycznej lub terapeutycznej w zakresie uzależnień.

Wnioskodawca powinien także posiadać:

- udokumentowane doświadczenie w prowadzeniu działalności profilaktycznej lub terapeutycznej w zakresie uzależnień,
- udokumentowane zasoby osobowe i rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania.

Preferowani będą wnioskodawcy posiadający doświadczenie w zakresie działalności wydawniczej.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ:

1. Honoraria autorskie;
2. Tłumaczenie publikacji;
3. Koszty licencji;
4. Przygotowanie publikacji do druku (redakcja językowa, korekta, opracowanie graficzne, skład, łamanie);
5. Druk i oprawa publikacji;
6. Dystrybucja;
7. Promocja publikacji;
8. Recenzja publikacji;
9. Organizacja i koordynacja zadania – prace organizacyjne i merytoryczne/finansowe;
10. Inne uzasadnione działania niezbędne do realizacji projektu (wskazać jakie oraz podać uzasadnienie ich realizacji).

UWAGA! Przy szacowaniu kosztów honorariów autorskich, kosztów redakcji, przygotowaniu do druku, itp. należy wskazać miarę według której są szacowane kwoty, tj. podać zakładane parametry dotyczące projektu (liczba stron, arkuszy, planowany format, itp.).

PROGRAM III

Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki uzależnienia od hazardu lub innych uzależnień behawioralnych.

Zadanie 1

Opracowanie, realizacja i ewaluacja programów profilaktyki uniwersalnej w zakresie zapobiegania uzależnieniom od hazardu lub innym uzależnieniom behawioralnym.

CEL ZADANIA:

Realizacja tego zadania ma służyć przygotowaniu opartych na dowodach programów profilaktyki uniwersalnej gotowych do wdrożenia w skali ogólnopolskiej lub regionalnej. Efektem końcowym realizacji zadania ma być przygotowany do wdrożenia (czyli zaopatrzone w materiały metodyczne dla realizatorów i uczestników, program szkolenia realizatorów oraz sposoby monitorowania rutynowych realizacji) program profilaktyki uniwersalnej o udowodnionej skuteczności.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: rok 2016-2017. Dopuszcza się realizację projektów jednorocznych.

PRZEDMIOT ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest realizacja programów profilaktyki uniwersalnej w zakresie zapobiegania problemowemu i patologicznemu hazardowi oraz innym uzależnieniom behawioralnym. Przedkładany konspekt programu powinien obejmować rzetelne uzasadnienie skuteczności założeń programu profilaktycznego w kontekście współczesnej wiedzy na temat sprawdzonych metod i strategii działania. Program powinien uwzględniać atrakcyjną, z punktu widzenia adresatów programu, formę oddziaływań. Powinien także uwzględniać projekt ewaluacji wyników wraz z kryteriami skuteczności; kryteria pośrednie np. wiedza, postawy, intencje, przekonania oraz kryteria behawioralne np. częstość uprawiania hazardu, korzystania z Internetu itd. Przedmiotem zadania jest również przygotowanie materiałów do rutynowej realizacji programu np. podręcznika dla realizatorów, materiałów pomocniczych/ edukacyjnych dla uczestników, programu szkolenia realizatorów, ankiety do monitorowania jakości rutynowych realizacji programu.

Możliwe są dwie formy realizacji zadania:

- przygotowanie oryginalnego projektu programu,
- adaptacja programu o potwierdzonej skuteczności realizowanego w innych krajach.

W obu przypadkach należy przedstawić koncepcję i konspekt programu, jego krótki opis, informację na temat autorów programu oraz **2 recenzje** przygotowane przez ekspertów z danej dziedziny, przy czym ekspertami nie mogą być osoby związane z realizacją projektu (recenzja powinna zawierać krótką notę biograficzną eksperta).

Przedstawiony projekt programu profilaktyki uniwersalnej powinien zawierać m.in. informacje: jakiemu problemowi jest poświęcony, czy cele programu sformułowano w oparciu o diagnozę sytuacji dotyczącej zachowań ryzykownych wśród odbiorców, czy uwzględniono czynniki ryzyka i/lub czynniki chroniące związane z rozwojem zachowań ryzykownych, jakie będą wykorzystywane wiodące i uzupełniające strategie profilaktyczne.

Niezbędne jest również przedstawienie całościowej koncepcji wdrożenia programu oraz zaplanowanie poprawnej metodologicznie ewaluacji skuteczności programu (ewaluacji wyników). Zaplanowanie ewaluacji procesu realizacji programu jest mile widziane i potrzebne, ale sama ewaluacja procesu jest niewystarczająca w tym postępowaniu konkursowym. Preferowani będą Wnioskodawcy deklarujący współpracę z podmiotami naukowymi w zakresie metodologii badań ewaluacyjnych (schematu ewaluacji, narzędzi badawczych i analiz statystycznych). Ewaluacja wyników oparta wyłącznie na retrospektywnych deklaracjach uczestników na temat korzyści wyniesionych z udziału w programie jest niewystarczającym

dowodem skuteczności programu i nie będzie brana pod uwagę w ocenie wniosku. W kolejnych latach planowane jest wdrażanie programów, których skuteczność zostanie potwierdzona i udokumentowana za pomocą poprawnej ewaluacji.

Prawa autorskie do programu oraz materiałów opracowanych w ramach zadania, w tym do dalszego zarządzania oraz upowszechniania, zostaną przeniesione w całości bezpłatnie na Ministerstwo Zdrowia oraz Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii. Wnioskodawca zachowa prawo do wykorzystania utworu w ramach prowadzonej przez siebie działalności statutowej, z wyłączeniem działalności gospodarczej oraz prawa przenoszenia uprawnień na osoby trzecie.

W przypadku adaptacji programu należy dodatkowo dołączyć licencję lub list intencyjny od autorów programu potwierdzające zgodę na adaptację programu w Polsce oraz raport z zagranicznych badań ewaluacyjnych, potwierdzających skuteczność programu w kraju pochodzenia lub w innych krajach. W przypadku przyjęcia zadania do realizacji, wnioskodawca będzie zobowiązany do przedłożenia licencji wraz z tłumaczeniem w terminie wskazanym w umowie. Licencja powinna potwierdzać posiadanie przez Wnioskodawcę prawa do korzystania z programu na następujących polach eksploatacji: utrwalenie, zwielokrotnienie drukiem i innymi znanymi na dzień dzisiejszy technikami, wprowadzanie do obrotu, wielokrotnego wydawania w różnych formach, wprowadzanie do pamięci komputera, publiczne odtworzenie i wystawienie. Licencja powinna uprawniać wnioskodawcę do upoważnienia Ministra Zdrowia oraz Krajowego Biura do Spraw przeciwdziałania Narkomanii do korzystania z programu w zakresie uzyskanej licencji (sublicencja).

OCZEKIWANE REZULTATY:

Po zakończeniu zadania oczekuje się przedłożenia pełnego programu zawierającego m.in.:

- wykaz źródeł publikacji wykorzystanych w zadaniu wraz z opisem teoretycznych podstaw programu oraz uzasadnienie ich wyboru przy konstruowaniu projektu,
- pełny program profilaktyki uniwersalnej,
- wszelkie materiały powstałe w wyniku realizacji programu, jak np. scenariusze poszczególnych zajęć, wskazówki metodyczne, materiały pomocnicze dla uczniów, program szkoleń dla realizatorów, materiały pomocnicze dla realizatorów, narzędzia do monitorowania jakości realizacji programu.
- raport z ewaluacji programu z wyczerpującym opisem badań, czyli charakterystyką próby, metody, narzędzi, zmiennych i wskaźników oraz analiz statystycznych i wyników.
- wnioski i rekomendacje wynikające z przeprowadzonego zadania.

ADRESACI PROGRAMU:

- Dzieci i młodzież w wieku szkolnym.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY:

- Jednostki naukowe i konsorcja naukowe w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U.z 2014 r. , poz. 1620 ze zm.);
- Organizacje pozarządowe (w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie - Dz.U. z 2014 r. poz. 1118 ze zm.)

Wnioskodawca powinien także posiadać:

- udokumentowane doświadczenie w zakresie profilaktyki lub terapii uzależnień
- udokumentowane zasoby osobowe i rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania.

Preferowani będą wnioskodawcy posiadający udokumentowane doświadczenie w zakresie opracowywania, adaptacji i ewaluacji programów profilaktycznych.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ:

1. Przegląd literatury;
2. Tłumaczenie;
3. Koszty licencji;
4. Honoraria autorskie;
5. Szkolenie realizatorów programu profilaktycznego;
6. Wynagrodzenie dla realizatorów zajęć dla młodzieży;
7. Ewaluacja oraz opracowania raportu;
8. Wynajem sprzętu multimedialnego;
9. Wynajem sal do prowadzenia szkoleń dla realizatorów;
10. Wynajem sal do prowadzenia zajęć dla młodzieży;
11. Opracowanie materiałów szkoleniowych;
12. Przygotowanie i druk materiałów dla realizatorów;
13. Przygotowanie i druk materiałów dla młodzieży;
14. Opracowanie podręcznika/podręczników dla realizatorów, podręcznika dla młodzieży;
15. Organizacja i koordynacja zadania – prace administracyjne, organizacyjne, merytoryczne, finansowe;
16. Inne uzasadnione działania niezbędne do realizacji projektu (wskazać jakie oraz podać uzasadnienie ich realizacji).

Zadanie 2

Opracowanie, realizacja i ewaluacja programów w zakresie profilaktyki selektywnej skierowanej do osób zagrożonych hazardem lub innymi uzależnieniami behawioralnymi.

CEL ZADANIA:

Realizacja tego zadania ma służyć przygotowaniu opartych na dowodach programów:

- 1) wczesnej interwencji skierowanych do osób korzystających z gier hazardowych;
- 2) profilaktyki selektywnej skierowanych do osób zagrożonych hazardem problemowym/ patologicznym lub innymi uzależnieniami behawioralnymi, gotowych do wdrożenia w skali ogólnopolskiej lub regionalnej, mających na celu poprawę funkcjonowania społecznego tych osób.

Efektem końcowym realizacji zadania ma być przygotowany do wdrożenia (czyli zaopatrzone w materiały metodyczne dla realizatorów i uczestników, program szkolenia realizatorów oraz sposoby monitorowania rutynowych realizacji) program o udowodnionej skuteczności.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: rok 2016-2017. Dopuszcza się realizację projektów jednorocznych.

PRZEDMIOT ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest realizacja programów wczesnej interwencji w odniesieniu do osób korzystających z gier hazardowych lub programów profilaktyki selektywnej w zakresie zapobiegania problemowemu i patologicznemu hazardowi oraz innym uzależnieniom behawioralnym.

Przedkładane konspekty programów powinny obejmować rzetelne uzasadnienie skuteczności założeń programu w kontekście współczesnej wiedzy na temat sprawdzonych metod i strategii działania. Program powinien uwzględniać atrakcyjną, z punktu widzenia adresatów programu, formę oddziaływań. Powinien także uwzględniać projekt ewaluacji wyników wraz z kryteriami skuteczności; kryteria pośrednie np. wiedza, postawy, intencje, przekonania oraz kryteria behawioralne np. częstość uprawiania hazardu, korzystania z Internetu itd. Przedmiotem zadania jest również przygotowanie materiałów do rutynowej

realizacji programu np. podręcznika dla realizatorów, materiałów pomocniczych/ edukacyjnych dla uczestników, programu szkolenia realizatorów, ankiety do monitorowania jakości rutynowych realizacji programu.

Możliwe są dwie formy realizacji zadania:

- przygotowanie oryginalnego projektu programu,
- adaptacja programu o potwierdzonej skuteczności realizowanego w innych krajach.

W obu przypadkach należy przedstawić koncepcję i konspekt programu, jego krótki opis, informację na temat autorów programu oraz **2 recenzje projektu** przygotowane przez ekspertów z danej dziedziny, przy czym recenzentami nie mogą być osoby związane z realizacją projektu (recenzja powinna zawierać krótką notę biograficzną eksperta).

Niezbędne jest również przedstawienie całościowej koncepcji wdrożenia programu oraz zaplanowanie poprawnej metodologicznie ewaluacji skuteczności programu (ewaluacji wyników). Zaplanowanie ewaluacji procesu realizacji programu jest mile widziane i potrzebne, ale sama ewaluacja procesu jest niewystarczająca w tym postępowaniu konkursowym. Preferowani będą Wnioskodawcy deklarujący współpracę z podmiotami naukowymi w zakresie metodologii badań ewaluacyjnych (schematu ewaluacji, narzędzi badawczych i analiz statystycznych). Ewaluacja wyników oparta wyłącznie na retrospektywnych deklaracjach uczestników na temat korzyści wyniesionych z udziału w programie jest niewystarczającym dowodem skuteczności programu i nie będzie brana pod uwagę w ocenie wniosku. W kolejnych latach planowane jest wdrażanie programów, których skuteczność zostanie potwierdzona i udokumentowana za pomocą poprawnej ewaluacji.

Prawa autorskie do programu oraz materiałów opracowanych w ramach zadania, w tym do dalszego zarządzania oraz upowszechniania, zostaną przeniesione w całości bezpłatnie na Ministerstwo Zdrowia oraz Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii. Wnioskodawca zachowa prawo do wykorzystania utworu w ramach prowadzonej przez siebie działalności statutowej, z wyłączeniem działalności gospodarczej oraz prawa przenoszenia uprawnień na osoby trzecie.

W przypadku adaptacji programu należy dodatkowo dołączyć licencję lub list intencyjny od autorów programu potwierdzające zgodę na adaptację programu w Polsce oraz raport z zagranicznych badań ewaluacyjnych, potwierdzających skuteczność programu w kraju pochodzenia lub w innych krajach. W przypadku przyjęcia zadania do realizacji, wnioskodawca będzie zobowiązany do przedłożenia licencji wraz z tłumaczeniem w terminie wskazanym w umowie. Licencja powinna potwierdzać posiadanie przez Wnioskodawcę prawa do korzystania z programu na następujących polach eksploatacji: utrwalenie, wielokrotnienie drukiem i innymi znanymi na dzień dzisiejszy technikami, wprowadzanie do obrotu, wielokrotnego wydawania w różnych formach, wprowadzanie do pamięci komputera, publiczne odtworzenie i wystawienie. Licencja powinna uprawniać wnioskodawcę do upoważnienia Ministra Zdrowia oraz Krajowego Biura do Spraw przeciwdziałania Narkomanii do korzystania z utworu w zakresie uzyskanej licencji (sublicencja).

OCZEKIWANE REZULTATY:

Po zakończeniu zadania oczekuje się przedłożenia pełnego projektu programu zawierającego m.in.:

- wykaz źródeł publikacji wykorzystanych w zadaniu wraz z opisem teoretycznych podstaw programu oraz uzasadnienie ich wyboru przy konstruowaniu projektu,
- pełny program profilaktyki selektywnej lub wczesnej interwencji,
- wszelkie materiały powstałe w wyniku realizacji programu, jak np. scenariusze poszczególnych zajęć, wskazówki metodyczne, materiały pomocnicze dla uczniów, program szkoleń dla realizatorów, materiały pomocnicze dla realizatorów, narzędzia do monitorowania jakości realizacji programu,
- raport z ewaluacji programu z wyczerpującym opisem badań, czyli charakterystyką próby, metody, narzędzi, zmiennych i wskaźników oraz analiz statystycznych i wyników,

- wnioski i rekomendacje wynikające z przeprowadzonego zadania.

ADRESACI PROGRAMU:

- Osoby zagrożone hazardem problemowym/patologicznym lub innymi uzależnieniami niestanowiącymi uzależnień od substancji psychoaktywnych. Warunkiem kwalifikacji adresatów do programu jest obecność czynników ryzyka związanych z podejmowaniem zachowań ryzykownych,
- Członkowie rodzin – jako pośrednia grupa docelowa.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY:

- Jednostki naukowe i konsorcja naukowe w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U.z 2014 r. , poz. 1620 ze zm.);
- Organizacje pozarządowe (w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie - Dz.U. z 2014 r. poz. 1118 ze zm.)

Wnioskodawca powinien także posiadać:

- udokumentowane doświadczenie w zakresie profilaktyki lub terapii uzależnień;
- udokumentowane zasoby osobowe i rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania;

Preferowani będą wnioskodawcy posiadający udokumentowane doświadczenie w zakresie opracowywania, adaptacji i ewaluacji programów profilaktycznych.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ:

1. Przegląd literatury ;
2. Tłumaczenia;
3. Koszty licencji;
4. Honoraria autorskie;
5. Szkolenie realizatorów projektu profilaktycznego;
6. Wynagrodzenie dla realizatorów zajęć dla młodzieży;
7. Ewaluacja oraz opracowania raportu;
8. Wynajem sprzętu multimedialnego;
9. Wynajem sal do prowadzenia szkoleń dla realizatorów;
10. Wynajem sal do prowadzenia zajęć dla młodzieży;
11. Opracowanie materiałów szkoleniowych;
12. Przygotowanie i druk materiałów dla realizatorów;
13. Przygotowanie i druk materiałów dla młodzieży;
14. Opracowanie podręcznika/podręczników dla realizatorów, podręcznika dla młodzieży;
15. Organizacja i koordynacja zadania – prace administracyjne, organizacyjne, merytoryczne, finansowe;
16. Inne uzasadnione działania niezbędne do realizacji projektu (wskazać jakie oraz podać uzasadnienie ich realizacji).

Zadanie 3

Realizacja działań profilaktyczno-edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z nadużywaniem komputera i Internetu.

CEL ZADANIA:

Zapobieganie uzależnieniom behawioralnych wśród dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z nadużywaniem komputera i Internetu.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: rok 2016

PRZEDMIOT ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest realizacja programów profilaktyki uniwersalnej w zakresie zapobiegania uzależnieniom behawioralnym ze szczególnym uwzględnieniem uzależnienia od komputera i Internetu wśród dzieci i młodzieży. Projekt powinien zawierać m.in. informacje: czy cele programu sformułowano w oparciu o diagnozę sytuacji dotyczącej zachowań ryzykownych wśród odbiorców, czy uwzględniono czynniki ryzyka i/lub czynniki chroniące związane z rozwojem zachowań ryzykownych, jakie będą wykorzystywane wiodące i uzupełniające strategie profilaktyczne. Przedkładany konspekt programu powinien obejmować rzetelne uzasadnienie skuteczności założeń programu profilaktycznego w kontekście współczesnej wiedzy na temat sprawdzonych metod i strategii działania.

Oczekuje się, że przedstawione korzyści wynikające ze zmiany zachowania będą odpowiadały systemowi wartości młodych ludzi. Treści dotyczące ryzyka związanego z nadmiernym angażowaniem się w czynności mogące prowadzić do rozwijania się uzależnień behawioralnych powinny być na tyle przekonujące, by skłaniały do refleksji nad własnym postępowaniem.

Uwaga! Program powinien uwzględniać atrakcyjną, z punktu widzenia adresatów, formę oddziaływań, jednak alternatywne metody spędzania czasu wolnego nie mogą stanowić podstawy programu profilaktycznego i powinny być traktowane jako oddziaływania wspomagające profilaktykę uzależnień behawioralnych.

Należy przedstawić koncepcję i konspekt programu, jego krótki opis, informację na temat autorów programu oraz **2 recenzje** przygotowane przez ekspertów z danej dziedziny (np. osoby posiadające wiedzę i znaczne doświadczenie w zakresie tworzenia/ realizacji projektów profilaktycznych) przy czym ekspertami nie mogą być osoby związane z realizacją projektu (recenzja powinna zawierać krótką notę biograficzną eksperta). Niezbędne jest również przedstawienie całościowej koncepcji wdrożenia programu oraz zaplanowanie szczegółowej i prawidłowej pod względem metodologicznym ewaluacji.

Prawa autorskie do programu oraz materiałów opracowanych w ramach zadania, w tym do dalszego zarządzania oraz upowszechniania, zostaną przeniesione w całości bezpłatnie na Ministerstwo Zdrowia oraz Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii. Wnioskodawca zachowa prawo do wykorzystania utworu w ramach prowadzonej przez siebie działalności statutowej, z wyłączeniem działalności gospodarczej oraz prawa przenoszenia uprawnień na osoby trzecie.

ADRESACI PROGRAMU:

- dzieci i młodzież
- osoby mające bezpośredni wpływ na zachowanie i postawy młodych ludzi ze szczególnym uwzględnieniem rodziców, opiekunów, wychowawców.

OCZEKIWANE REZULTATY:

Po zakończeniu zadania oczekuje się przedłożenia szczegółowego raportu z realizacji zadania zawierającego opis wszystkich podjętych działań zgodnie z przyjętym harmonogramem i kosztorysem, w tym:

- opracowany program profilaktyczny wraz z wszelkimi materiałami powstałymi przy realizacji projektu, jak np. scenariusze poszczególnych zajęć, wskazówki metodyczne, materiały pomocnicze dla uczniów, program szkolenia dla realizatorów;
- wyniki ewaluacji;
- w przypadku realizacji zadania na terenie szkół - potwierdzenie realizacji wystawione przez dyrekcję lub pedagoga szkolnego;
- wnioski i rekomendacje wynikające z przeprowadzanego zadania.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY:

- Jednostki naukowe i konsorcja naukowe w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. z 2014 r. , poz. 1620 ze zm.);
- Organizacje pozarządowe (w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie - Dz.U. z 2014 r. poz. 1118 ze zm.)
- Przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2015 r. poz. 584)

Wnioskodawca powinien także posiadać:

- udokumentowane doświadczenie w zakresie profilaktyki lub terapii uzależnień
- udokumentowane zasoby osobowe i rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ:

1. Szkolenie realizatorów programu profilaktycznego;
2. Wynagrodzenie dla realizatorów zajęć dla młodzieży;
3. Ewaluacja oraz opracowanie raportu;
4. Wynajem sprzętu multimedialnego;
5. Wynajem sal do prowadzenia szkoleń dla realizatorów;
6. Wynajem sal do prowadzenia zajęć dla młodzieży;
7. Opracowanie materiałów szkoleniowych;
8. Przygotowanie i druk materiałów dla realizatorów;
9. Przygotowanie i druk materiałów dla młodzieży;
10. Organizacja i koordynacja zadania – prace administracyjne, organizacyjne, merytoryczne, finansowe;
11. Inne uzasadnione działania niezbędne do realizacji projektu (wskazać jakie oraz podać uzasadnienie ich realizacji).

Zadanie 4

Realizacja programów promocji zdrowia i profilaktyki w miejscu pracy, w odniesieniu do uzależnień behawioralnych.

CEL ZADANIA:

Realizacja działań z zakresu profilaktyki uzależnień behawioralnych (w tym hazardu patologicznego, pracoholizmu, siecioholizmu i innych uzależnień od czynności) wśród grup zawodowych będących w grupie ryzyka uzależnienia poprzez:

1. wyposażenie pracowników w niezbędną wiedzę z zakresu problematyki uzależnień behawioralnych z wykorzystaniem działań informacyjno-edukacyjnych,
2. wzbudzenie lub wzmacnianie motywacji do ograniczania bądź wyeliminowania działań ryzykownych,
3. promowanie działań korzystnych dla stanu zdrowia pracowników,
4. realizację działań wspierających w zakresie wczesnej identyfikacji problemu.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: rok 2016

PRZEDMIOT ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest realizacja programów profilaktyki w zakresie zapobiegania uzależnieniom behawioralnym w grupach zawodowych będących szczególnie narażonych na wystąpienie zjawiska uzależnień behawioralnych. Realizacja projektów w powyższym zakresie powinna być ukierunkowana na zapobieganie, rozwiązywanie istniejących problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi oraz minimalizację skutków, jakie niosą one ze sobą. Projekt powinien zostać

przygotowany w oparciu o diagnozę sytuacji w miejscu pracy dotyczącej zachowań ryzykownych wśród odbiorców (szczegółowe uzasadnienie wyboru grupy docelowej), uwzględniać czynniki ryzyka i/lub czynniki chroniące związane z rozwojem zachowań ryzykownych. Przedkładany konspekt programu powinien obejmować rzetelne uzasadnienie oczekiwanej skuteczności założeń programu profilaktycznego w kontekście współczesnej wiedzy na temat sprawdzonych metod i strategii działania. Treści dotyczące ryzyka uzależnień behawioralnych powinny być przekazywane w atrakcyjnej z punktu widzenia odbiorcy formie, która przyciągałaby uwagę, skłaniała do refleksji nad własnym postępowaniem oraz mobilizowała do zmiany zachowań.

Niezbędne jest przedstawienie harmonogramu działań, konspektu programu, całościowej koncepcji jego wdrożenia oraz zaplanowanie szczegółowej i prawidłowej pod względem metodologicznym ewaluacji.

ADRESACI PROGRAMU:

- grupy zawodowe będące szczególnie narażone na wystąpienie zjawiska uzależnień behawioralnych,
- pracodawcy.

OCZEKIWANE REZULTATY:

Po zakończeniu zadania oczekuje się przedłożenia szczegółowego raportu z realizacji zadania zawierającego opis wszystkich podjętych działań zgodnie z przyjętym harmonogramem i kosztorysem, w tym:

- opracowany program wraz z wszelkimi materiałami powstałymi przy realizacji projektu, jak np. scenariusze poszczególnych zajęć, wskazówki metodyczne, materiały pomocnicze dla uczniów, program szkolenia dla realizatorów;
- wyniki ewaluacji;
- pisemne potwierdzenie realizacji projektu zgodnie z założeniami programu, wystawione przez zakład pracy;
- wnioski i rekomendacje wynikające z przeprowadzanego zadania.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY:

- Jednostki naukowe i konsorcja naukowe w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. z 2014 r. , poz. 1620 ze zm.),
- Organizacje pozarządowe (w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie - Dz.U. z 2014 r. poz. 1118 ze zm.),
- Przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2015 r. poz. 584).

Wnioskodawca powinien także posiadać:

- udokumentowane doświadczenie w zakresie profilaktyki lub terapii uzależnień,
- udokumentowane zasoby osobowe i rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ:

1. Szkolenie realizatorów programu profilaktycznego;
2. Wynagrodzenie dla realizatorów zajęć;
3. Ewaluacja oraz opracowania raportu;
4. Wynajem sprzętu multimedialnego;
5. Wynajem sal do prowadzenia szkoleń dla realizatorów;
6. Wynajem sal do prowadzenia zajęć dla adresatów zadania;
7. Opracowanie materiałów szkoleniowych;
8. Przygotowanie i druk materiałów dla realizatorów;

9. Przygotowanie i druk materiałów dla adresatów zadania;
10. Organizacja i koordynacja zadania – prace administracyjne, organizacyjne, merytoryczne, finansowe;
11. Inne uzasadnione działania niezbędne do realizacji projektu (wskazać jakie oraz podać uzasadnienie ich realizacji).

Zadanie 5

Realizacja działań w zakresie profilaktyki selektywnej skierowanej do osób zagrożonych hazardem lub innymi uzależnieniami behawioralnymi.

CEL ZADANIA:

Realizacja działań z zakresu profilaktyki selektywnej mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub zaprzestanie podejmowania przez adresatów zadania zachowań ryzykownych związanych z uprawianiem hazardu lub innymi czynnościami, mogącymi powodować uzależnienia behawioralne.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: rok 2016

PRZEDMIOT ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest realizacja programów profilaktyki selektywnej mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub zaprzestanie podejmowania przez adresatów zadania zachowań ryzykownych związanych z uprawianiem hazardu lub innymi czynnościami, mogącymi powodować uzależnienia behawioralne. Przedkładane konspekty programów powinny obejmować rzetelne uzasadnienie przewidywanej skuteczności założeń programu w kontekście współczesnej wiedzy na temat sprawdzonych metod i strategii działania. Projekt powinien zawierać m.in. informacje: czy cele programu sformułowano w oparciu o diagnozę sytuacji dotyczącej zachowań ryzykownych wśród odbiorców, czy uwzględniono czynniki ryzyka i/lub czynniki chroniące związane z rozwojem zachowań ryzykownych, jakie będą wykorzystywane wiedzące i uzupełniające strategie profilaktyczne.

Oczekuje się, że przedstawione korzyści wynikające ze zmiany zachowania będą odpowiadały systemowi wartości młodych ludzi. Treści dotyczące ryzyka związanego z nadmiernym angażowaniem się w czynności mogące prowadzić do rozwijania się uzależnień behawioralnych powinny być na tyle przekonujące, by skłaniały do refleksji nad własnym postępowaniem.

Uwaga! Program powinien uwzględniać atrakcyjną, z punktu widzenia adresatów programu, formę oddziaływań, jednak alternatywne metody spędzania czasu wolnego nie mogą stanowić podstawy programu profilaktycznego i powinny być traktowane jako oddziaływania wspomagające profilaktykę uzależnień behawioralnych.

Należy przedstawić koncepcję i konspekt programu, jego krótki opis, informację na temat autorów programu oraz **2 recenzje** przygotowane przez ekspertów z danej dziedziny (np. osoby posiadające wiedzę i znaczne doświadczenie w zakresie tworzenia/ realizacji projektów profilaktycznych) przy czym ekspertami nie mogą być osoby związane z realizacją projektu (recenzja powinna zawierać krótką notę biograficzną eksperta). Niezbędne jest również przedstawienie całościowej koncepcji wdrożenia programu oraz zaplanowanie szczegółowej i prawidłowej pod względem metodologicznym ewaluacji

Prawa autorskie do programu oraz materiałów opracowanych w ramach zadania, w tym do dalszego zarządzania oraz upowszechniania, zostaną przeniesione w całości bezpłatnie na Ministerstwo Zdrowia oraz Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii. Wnioskodawca zachowa prawo do wykorzystania utworu w ramach prowadzonej przez siebie działalności statutowej, z wyłączeniem działalności gospodarczej oraz prawa przenoszenia uprawnień na osoby trzecie.

ADRESACI PROGRAMU:

- dzieci i młodzież oraz tzw. młodzi dorośli (do 25 roku życia) u których stwierdzono występowanie czynników ryzyka (jednostkowych, rodzinnych, środowiskowych) związanych z rozwojem zachowań ryzykownych ;
- grupa pośrednia: osoby mające bezpośredni wpływ na zachowanie i postawy młodych ludzi ze szczególnym uwzględnieniem rodziców.

OCZEKIWANE REZULTATY:

Po zakończeniu zadania oczekuje się przedłożenia raportu z realizacji programu zawierającego m.in.:

- pełny projekt programu,
- wszelkie materiały powstałe w wyniku realizacji programu,
- raport z ewaluacji programu przy czym wyniki nie powinny opierać się wyłącznie na ocenie satysfakcji i zadowolenia uczestników,
- wnioski i rekomendacje wynikające z przeprowadzonego zadania.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY:

- Jednostki naukowe i konsorcja naukowe w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. z 2014 r. , poz. 1620 ze zm.);
- Organizacje pozarządowe (w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie - Dz.U. z 2014 r. poz. 1118 ze zm.)
- Przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2015 r. poz. 584)

Wnioskodawca powinien także posiadać:

- udokumentowane doświadczenie w zakresie profilaktyki lub terapii uzależnień
- udokumentowane zasoby osobowe i rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ:

1. Szkolenie realizatorów programu;
2. Wynagrodzenie dla realizatorów:
  - zajęć socjoterapeutycznych,
  - warsztatów umiejętności psychospołecznych,
  - poradnictwa rodzinnego dotyczącego zgłaszanego problemu,
  - interwencji kryzysowych,
  - grup wsparcia;
3. Ewaluacja oraz opracowanie raportu;
4. Opracowanie materiałów szkoleniowych;
5. Przygotowanie i druk materiałów dla realizatorów i młodzieży;
6. Organizacja i koordynacja zadania – prace administracyjne, organizacyjne, merytoryczne, finansowe;
7. Inne uzasadnione działania niezbędne do realizacji projektu (wskazać jakie oraz podać uzasadnienie ich realizacji).

PROGRAM IV

Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej problematyki uzależnień od hazardu lub innych uzależnień behawioralnych.

Zadanie 1

Realizacja działań służących upowszechnianiu wiedzy z zakresu uzależnień behawioralnych, w tym opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących zagrożeń uzależnieniem od hazardu lub innymi uzależnieniami behawioralnymi.

CELE ZADANIA:

1. Podniesienie poziomu wiedzy na temat zagrożeń związanych z:
  - problemowym i patologicznym hazardem;
  - innymi uzależnieniami behawioralnymi.
2. Upowszechnianie wiedzy na temat czynników chroniących przed hazardem problemowym i patologicznym oraz innymi uzależnieniami behawioralnymi.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: rok 2016 r.

PRZEDMIOT ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest popularyzowanie wiedzy na temat zagrożeń uzależnieniem od hazardu lub innych uzależnień, a także wiedzy w zakresie przeciwdziałania tym uzależnieniom. Dofinansowanie będzie przyznawane w szczególności na realizację projektów w innowacyjnej formie m.in. interaktywnych narzędzi edukacyjnych, gier, filmów edukacyjnych, artykułów, innej formie atrakcyjnej z punktu widzenia adresatów. Zadanie nie obejmuje opracowania i wydania drukiem nowych tytułów pism poświęconych tematyce uzależnień behawioralnych.

W przypadku opracowania materiałów informacyjno-edukacyjnych dopuszcza się realizację zadania jako:

- przygotowanie i wydanie własnych autorskich materiałów informacyjno-edukacyjnych,
- adaptację obcojęzycznych materiałów informacyjno-edukacyjnych.

W obu przypadkach należy przedstawić:

- projekt wraz ze szczegółowym konspektem zawartości merytorycznej,

- wstępną koncepcję graficzną,

- informację na temat autorów,

- 2 recenzje projektu przygotowane przez ekspertów z danej dziedziny (osoby posiadające wiedzę i znaczne doświadczenie w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, w tym szczególnie uzależnieniom od hazardu lub innym uzależnieniom behawioralnym, recenzja powinna zawierać krótką notę biograficzną eksperta), przy czym recenzentami nie mogą być osoby związane z realizacją zadania.

W odniesieniu do wszystkich materiałów niezbędne jest określenie: sposobu promocji, upowszechniania/ dystrybucji oraz określenie nakładu wraz z uzasadnieniem jego wysokości w stosunku do potrzeb.

Zawartość merytoryczna materiałów informacyjno-edukacyjnych powinna być rzetelnie przygotowana i zgodna ze współczesną wiedzą na temat uzależnień behawioralnych. Wersje ostateczne projektów muszą uzyskać akceptację Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, które zastrzega sobie możliwość poddania ich recenzji przed wydaniem, dlatego też planując harmonogram wnioskodawca powinien uwzględnić termin na akceptację przedłożonych materiałów, nie krótszy niż 21 dni. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się skrócenie tego terminu.

Niezależnie od formy, publikacja powinna zawierać informacje dotyczące:

- finansowania projektu ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych będących w dyspozycji Ministra Zdrowia,
- logo Ministerstwa Zdrowia, Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii,
- przeznaczenia publikacji do bezpłatnej dystrybucji,
- numeru Telefonu Zaufania 801 889 880,
- adresu strony www.uzaleznieniabehawioralne.pl

Prawa autorskie do publikacji opracowanej w ramach zadania, w tym do dalszego zarządzania oraz upowszechniania, zostaną przeniesione w całości bezpłatnie na Ministerstwo Zdrowia oraz Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii. Wnioskodawca zachowa prawo do wykorzystania utworu w ramach prowadzonej przez siebie działalności statutowej, z wyłączeniem działalności gospodarczej oraz prawa przenoszenia uprawnień na osoby trzecie.

W przypadku planowanej adaptacji materiałów należy dodatkowo dołączyć kopię posiadanej licencji udzielonej wnioskodawcy i uprawniającej do ich opublikowania w Polsce lub - do chwili przyjęcia wniosku do realizacji - list intencyjny od wydawcy potwierdzający możliwość przyznania wnioskodawcy licencji. Wraz z kopią licencji lub listem intencyjnym należy załączyć ich tłumaczenie przysięgłe na język polski. W przypadku przyjęcia zadania do realizacji, wnioskodawca będzie zobowiązany do przedłożenia licencji wraz z tłumaczeniem w terminie wskazanym w umowie. Licencja powinna potwierdzać posiadanie przez wnioskodawcę prawa do korzystania z publikacji na następujących polach eksploatacji: utrwalenie, zwielokrotnienie drukiem i innymi znanymi na dzień dzisiejszy technikami, wprowadzanie do obrotu, wielokrotnego wydawania w różnych formach, wprowadzanie do pamięci komputera, publiczne odtworzenie i wystawienie. Licencja powinna uprawniać wnioskodawcę do upoważnienia Ministra Zdrowia oraz Krajowego Biura do Spraw przeciwdziałania Narkomanii do korzystania z utworu w zakresie uzyskanej licencji (sublicencja). W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość odstąpienia od wymogu posiadania prawa do udzielania przez wnioskodawcę sublicencji.

ADRESACI PROGRAMU:

- Populacja ogólna,
- Grupy szczególnego ryzyka z uwzględnieniem grup wiekowych,
- Grupy osób zawodowo zajmujących się problematyką uzależnień,
- Inne grupy zawodowe mogące przyczynić się do szerzenia wiedzy w zakresie uzależnień behawioralnych.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY:

- Podmioty określone w art. 9 pkt 5, 6, 11, 14 Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.) oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej spoza sektora finansów publicznych.

Wnioskodawca powinien także posiadać:

- udokumentowane zasoby osobowe dające gwarancję prawidłowej realizacji zadania,
- udokumentowane zasoby rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ:

1. Tłumaczenia;
2. Zakup licencji (w przypadku braku sublicencji wnioskodawca może się ubiegać o dofinansowanie zakupu proporcjonalnie do nakładu planowanego w ramach realizacji zadania);
3. Honoraria autorskie;

4. Produkcja filmu edukacyjnego/ interaktywnych narzędzi edukacyjnych (działanie powinno zostać przedstawione w sposób szczegółowy, w rozbiciu na poszczególne pozycje składające się na koszty produkcji);
5. Opracowanie graficzne;
6. Redakcja językowa;
7. Przygotowanie do druku (skład, łamanie, korekta techniczna, itp.);
8. Druku materiałów;
9. Promocja i dystrybucja;
10. Ewaluacja i opracowanie raportu zawierającego wnioski i rekomendacje z przeprowadzonego zadania;
11. Organizacja i koordynacja zadania – prace organizacyjne, merytoryczne, finansowe.
12. Inne uzasadnione działania niezbędne do realizacji projektu (wskazać jakie oraz podać uzasadnienie ich realizacji).

UWAGA! Przy szacowaniu kosztów honorariów autorskich, kosztów redakcji, przygotowaniu do druku, itp. należy wskazać miarę według której są szacowane kwoty, tj. podać zakładane parametry dotyczące projektu (liczba stron, arkuszy, planowany format, itp.)

Zadanie 2

Aktualizacja oraz wydanie informatora o placówkach udzielających pomocy w zakresie uzależnień od hazardu i innych uzależnień behawioralnych.

CEL ZADANIA:

Aktualizacja danych oraz wydanie informatora o placówkach udzielających pomocy w zakresie uzależnień od hazardu i innych uzależnień behawioralnych oraz jego dystrybucja.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: Rok 2016.

PRZEDMIOT ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest weryfikacja i aktualizacja danych zawartych w „Informatorze o placówkach udzielających pomocy w zakresie uzależnień od hazardu i innych uzależnień behawioralnych”, który jest dostępny na stronie www.kbpn.gov.pl w zakładce Publikacje.

Od wnioskodawcy oczekuje się:

- zweryfikowania danych zawartych w Informatorze oraz zidentyfikowania nowych placówek udzielających pomocy w zakresie uzależnień behawioralnych,
- wydania Informatora drukiem w nakładzie 3 000 egzemplarzy,
- opracowania elektronicznej wersji (pdf) informatora,
- dystrybucji.

W postępowaniu konkursowym zostanie wybrany jeden realizator zadania.

W przypadku przyjęcia wniosku do realizacji ostateczny projekt przed wydaniem drukiem musi uzyskać akceptację Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii.

Publikacja powinna zawierać informacje:

- finansowania projektu ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych będących w dyspozycji Ministra Zdrowia,
- logo Ministerstwa Zdrowia, Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii,
- przeznaczenia publikacji do bezpłatnej dystrybucji,

- numeru Telefonu Zaufania 801 889 880,
- adresu strony www.uzaleznieniabehawioralne.pl.

Wnioskodawca zobowiązany będzie do przekazania zaktualizowanego informatora administratorowi strony www.uzaleznieniabehawioralne.pl.

ADRESACI PROGRAMU:

- Osoby z problemem uzależnień behawioralnych, w tym problemowi i patologiczni hazardziści oraz ich bliscy i rodziny;
- Placówki udzielające pomocy w zakresie uzależnień.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY:

- Podmioty określone w art. 9 pkt 5, 6, 11, 14 Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.) oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej spoza sektora finansów publicznych.

Wnioskodawca powinien także posiadać:

- doświadczenie w zakresie prowadzenia działalności wydawniczej,
- zasoby osobowe i rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ

1. Identyfikacja nowych placówek, zebranie informacji o zakresie udzielanej pomocy, weryfikacja aktualności informacji nt. placówek już ujętych w Informatorze (weryfikacja i aktualizacja zbioru danych);
2. Przygotowanie do druku (redakcja, skład, łamanie, korekta techniczna, opracowanie graficzne, itp.);
3. Druk i oprawa informatora;
4. Promocja i dystrybucja;
5. Organizacja i koordynacja zadania – prace organizacyjne, merytoryczne, finansowe;
6. Inne materiały/koszty niezbędne do realizacji projektu (podać jakie).

Zadanie 3

Organizacja regionalnych konferencji na temat zagrożeń związanych z hazardem i innymi uzależnieniami behawioralnymi uwzględniających metody profilaktyki i sposoby rozwiązywania problemów tym zakresie.

CELE ZADANIA:

1. Uwrażliwienie osób odpowiedzialnych za lokalną politykę społeczną, a także osób zawodowo zajmujących się problematyką uzależnień na zagrożenia związane z hazardem i innymi uzależnieniami behawioralnymi,
2. Zwiększenie poziomu wiedzy i kompetencji osób odpowiedzialnych za politykę społeczną w zakresie problematyki dotyczącej problemowego i patologicznego hazardu oraz innych uzależnień behawioralnych.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: rok 2016 r.

PRZEDMIOT ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest organizacja jednodniowych konferencji mających na celu podjęcie dyskusji na temat zagrożeń związanych z hazardem i innymi uzależnieniami behawioralnymi w regionie lub miastach powyżej 30 tys.

mieszkańców. Konferencja powinna mieć charakter seminaryjno-dyskusyjny, zmierzający do określenia lokalnych potrzeb oraz kierunków działań sprzyjających rozwiązywaniu problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi.

Oczekuje się przedstawienia koncepcji tematycznej konferencji obejmującej m.in. badania epidemiologiczne, ze szczególnym uwzględnieniem rozpowszechnienia zjawiska w regionie (jeżeli były takie prowadzone), prezentację zasobów instytucjonalnych i osobowych z zakresu profilaktyki/leczenia uzależnień behawioralnych w województwie/mieście, a także ogólną wiedzę dotyczącą problematyki uzależnień behawioralnych.

Uwaga! W przypadku wnioskodawców, którzy w latach poprzednich realizowali powyższe zadanie oczekuje się odniesienia do uzyskanych wniosków. W przypadku planowanego przeprowadzenia konferencji w lokalizacji, która była przedmiotem uprzednio realizowanego przez wnioskodawcę zadania niezbędne jest uzasadnienie konieczności ponownego jej zorganizowania w tym miejscu.

Maksymalny koszt konferencji organizowanej w 1 lokalizacji (wnioskowany do dofinansowania) może wynosić 15 000 zł.

ADRESACI PROGRAMU:

- Przedstawiciele jednostek/instytucji/urzędów państwowych oraz samorządu terytorialnego zobowiązani do realizacji zadań związanych z ochroną zdrowia;
- Organizacje pozarządowe prowadzące działania w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień;

OCZEKIWANE REZULTATY:

Po zakończeniu projektów oczekuje się przedłożenia szczegółowego raportu z realizacji zadania zawierającego opis wszystkich podjętych działań zgodnie z przyjętym harmonogramem i kosztorysem, w tym:

- wszelkie materiały powstałe przy realizacji projektu, w tym prezentacje, wystąpienia lub ich abstrakty,
- wyniki ewaluacji,
- wnioski i rekomendacje wynikające z przeprowadzonego zadania,
- listę obecności uczestników szkolenia wraz ze wskazaniem miejsca zatrudnienia.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY:

- Jednostki samorządu terytorialnego, w tym samorządowe jednostki organizacyjne realizujące zadania w obszarze polityki społecznej w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom,
- Organizacje pozarządowe (w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie – Dz.U. z 2014 r. poz. 1118 ze zm.) posiadające w ramach zadań statutowych prowadzenie działalności profilaktycznej lub terapeutycznej w zakresie uzależnień.

Wnioskodawca powinien także posiadać:

- zasoby rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania,
- zasoby osobowe odpowiednie do realizacji zadania (wraz z propozycjami wykładowców).

W przypadku składania wniosku przez organizację pozarządową, wnioskodawca zobowiązany jest dołączyć **porozumienie**, zawarte z wojewódzką lub gminną (w przypadku miast powyżej 30 tys. mieszkańców) samorządową jednostką organizacyjną, realizującą zadania w obszarze polityki społecznej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, dotyczące zobowiązania do podjęcia współpracy przy realizacji konferencji w razie uzyskania dofinansowania ze środków Funduszu.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ:

1. Wynagrodzenia dla realizatorów - wykłady;
2. Wynagrodzenia dla realizatorów – warsztaty;
3. Wynajem sal do organizacji konferencji;

4. Wynajem sprzętu multimedialnego;
5. Przygotowanie i druk materiałów promocyjnych i konferencyjnych;
6. Koszty podróży realizatorów szkolenia ;
7. Organizacja i koordynacja zadania – prace organizacyjne, finansowe związane z konferencją;
8. Zakwaterowanie dla wykładowców;
9. Ewaluacja i opracowanie raportu zawierającego wnioski i rekomendacje z przeprowadzonego zadania;
10. Wyżywienie dla uczestników i wykładowców konferencji;
11. Inne uzasadnione działania niezbędne do realizacji projektu (wskazać jakie oraz podać uzasadnienie ich realizacji).

Zadanie 4

Przygotowanie i przeprowadzenie edukacyjnej kampanii społecznej na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami behawioralnymi.

PROBLEM:

Internet, to medium bardzo powszechne i ogólnodostępne. Dla dorastającego pokolenia młodych ludzi sieć jest nieodłącznym elementem ich życia, niezbędnym do nauki i komunikacji, a coraz częściej zdarza się, że komputer towarzyszy im już od najmłodszych lat. Dla większości młodych użytkowników Internet jest narzędziem rozrywki i komunikacji, jednak dla niektórych internautów korzystanie z sieci może być problemem z powodu jego nadużywania i może mieć negatywny wpływ na ich życie. Powszechnie dostępne badania* wskazują, że najbardziej zagrożeni uzależnieniem od Internetu są młodzi ludzie (poniżej 25 roku życia), a w tej grupie najbardziej zagrożone są dzieci i młodzież poniżej 18 roku życia (więcej niż co dziesiąty wykazuje symptomy zagrożenia uzależnieniem bądź uzależnienie od sieci). Zadaniem dorosłych mających bezpośredni wpływ na zachowanie i postawy młodych ludzi powinno być staranie, aby dzieci czerpały z Internetu jak najwięcej korzyści i w możliwie najmniejszym stopniu doświadczały jego negatywnych stron, z których jedną z najpoważniejszych jest uzależnienie.

* (źródło: wyniki badania CBOC 2012 Oszacowanie rozpowszechnienia oraz identyfikacja czynników ryzyka i czynników chroniących w odniesieniu do hazardu, w tym hazardu problemowego (patologicznego) oraz innych uzależnień behawioralnych).

CEL ZADANIA:

Zapobieganie uzależnieniu od Internetu wśród dzieci i młodzieży, szczególnie poprzez:

1. Zwrócenie społecznej uwagi na problem nadużywania Internetu przez dzieci i młodzież za pośrednictwem komputera i/lub urządzeń przenośnych, co może prowadzić do uzależnienia,
2. Zapobieganie nadmiernemu korzystaniu z Internetu przez dzieci i młodzież.

ADRESACI PROGRAMU:

- bezpośredni: rodzice, opiekunowie, wychowawcy, osoby mające bezpośredni wpływ na zachowanie i postawy dzieci i młodzieży,
- pośredni: dzieci i młodzież.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: lata 2016-2017.

PRZEDMIOT ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest realizacja ogólnopolskiej kampanii społecznej zapobiegającej uzależnieniu od sieci dzieci i młodzieży. Kampania powinna zwracać uwagę dorosłych na zagrożenia związane z nadmiernym używaniem Internetu za pośrednictwem komputera i/lub urządzeń przenośnych. Należy przy tym pamiętać, że oprócz czasu spędzanego w sieci istotnym kryterium nadużywania Internetu jest zaniedbywanie ważnych aspektów życia oraz powstawanie problemów na różnych płaszczyznach. Zadaniem kampanii będzie dostarczenie wiedzy na temat czynników ryzyka, a także edukowanie dorosłych w zakresie skutecznego przeciwdziałania uzależnieniu. Celem pośrednim kampanii jest upowszechnienie informacji na temat miejsc pomocy dla osób nadużywających i uzależnionych od sieci oraz ich bliskich (promocja telefonu zaufania dla osób z problemem uzależnień behawioralnych, strony i poradni internetowej oraz adresów placówek pomocowych).

Wnioskodawca zobowiązany będzie do ścisłej współpracy z Krajowym Biurem do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii na każdym etapie realizacji kampanii. Wszystkie materiały/utwory przeznaczone do upowszechnienia w ramach kampanii muszą uzyskać wcześniejszą akceptację Krajowego Biura, dlatego też planując harmonogram wnioskodawca powinien uwzględnić czas na akceptację przedłożonych materiałów.

Prawa do utworów opracowanych w ramach zadania, w tym do dalszego zarządzania oraz upowszechniania, zostaną przeniesione w całości bezpłatnie na Ministerstwo Zdrowia oraz Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii. Wnioskodawca zachowa prawo do wykorzystania utworu w ramach prowadzonej przez siebie działalności statutowej, z wyłączeniem działalności gospodarczej oraz prawa przenoszenia uprawnień na osoby trzecie.

W postępowaniu konkursowym zostanie wybrany jeden realizator zadania.

ZADANIA DLA WNIOSKODAWCY:

W ramach składanego projektu oczekuje się przedstawienia:

- 1) pomysłu kreatywnego na kampanię oraz podstawowych elementów kampanii wraz z harmonogramem działań,
- 2) strategii komunikacji i mediowej – na podstawie powszechnie dostępnych badań oraz analizy mediów należy dobrać kanały komunikacji w taki sposób, aby osiągnąć maksymalnie największą widoczność, zasięg i intensywność kampanii przy uwzględnieniu ekonomicznych kosztów. Wybór kanałów komunikacyjnych powinien obejmować analizę wskazującą w jaki sposób i w jakiej formie przekazywane będą informacje tak, aby skutecznie docierały do grupy docelowej (uzasadnienie wyboru),
- 3) projektu ewaluacji kampanii – oczekuje się zaplanowania i przeprowadzenia ewaluacji zewnętrznej dotyczącej efektywności kampanii. Wynik ewaluacji powinien wskazywać stopień osiągnięcia założonych celów.

W harmonogramie projektu należy uwzględnić działania PR, w tym ew. przeprowadzenie konferencji prasowej promującej kampanię.

WYTYCZNE DLA KREACJI:

Kampania powinna być przekonująca, autentyczna, oryginalna, merytoryczna lecz nie mentorska, pouczająca. Można wykorzystywać wszelkie środki i pomysły, ale należy pamiętać, że:

przekaz powinien:

- przyciągać uwagę odbiorcy,
- być wiarygodny, nie może zawierać nieprawdy,
- być czytelny, zrozumiały, jednoznaczny,
- być uniwersalny, trafiający do wszystkich segmentów i grup bez względu na wykształcenie,
- działać na wyobraźnię i emocje, skłaniać do refleksji i zachęcać do podejmowania działań w kierunku zmiany.

kampania nie powinna:

- być prowokująca, szokująca, oparta na wzbudzaniu strachu i zagrożenia,
- mentorska, pouczająca,
- wywoływać negatywnych uczuć względem osób problemowo korzystających lub uzależnionych od sieci,
- polegać na wzbudzaniu nieufności w stosunku do dzieci, przeciwstawiać i konfrontować młodzieży i dorosłych (rodziców).

NIEZBĘDNE ELEMENTY:

- hasło kampanii (wstępna propozycja),
- logotyp kampanii nawiązujący do głównej idei (wstępna propozycja),
- źródło finansowania - Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych.

Elementy wskazane:

- numer telefonu zaufania – uzależnienia behawioralne 801 889 880
- adres poradni internetowej – www.uzaleznieniabehawioralne.pl

OCZEKIWANE REZULTATY:

Po zakończeniu kampanii (poszczególnych jej etapów) wnioskodawca zobowiązany będzie do przedstawienia szczegółowego raportu z realizacji projektu, zawierającego m.in.: informacje na temat wykonania planu medialnego zawierającego udokumentowaną liczbę emisji, osiągnięty zasięg, a także szczegółowe informacje dotyczące przebiegu kampanii oraz wyniki ewaluacji.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY:

- Podmioty określone w art. 9 pkt 5, 6, 11, 14 Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. , poz. 885 z późn. zm.) oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej spoza sektora finansów publicznych.

Od wnioskodawcy oczekuje się także dysponowania kadrą merytoryczną i techniczną przygotowaną do wykonania działań zgodnie z zakresem zadania.

DZIAŁANIA KWALIFIKOWANE:

Działania kwalifikowane odnośnie powyższego zadania wnioskodawca określa samodzielnie, w zależności od zaplanowanej koncepcji kampanii. Wymaga się, aby wszystkie zaplanowane w ramach kampanii działania zostały szczegółowo opisane we wniosku (Część II wniosku, pkt 12 „Opis działań kwalifikowanych”). Szacowane koszty poszczególnych elementów powinny zostać ujęte w kosztorysie w miarę możliwości jak najbardziej szczegółowo i powinny mieć odzwierciedlenie w opisie działań kwalifikowanych.

PROGRAM V

Wspieranie działań służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień od hazardu lub innych uzależnień behawioralnych.

Zadanie 1

Program opieki i terapii patologicznych hazardzistów, osób z innymi uzależnieniami behawioralnymi, ich bliskich i rodzin.

CEL ZADANIA:

Celem zadania jest zwiększenie dostępności i rozszerzenie oferty profesjonalnej pomocy patologicznym hazardzistom, osobom z innymi uzależnieniami behawioralnymi, ich bliskim i rodzinom.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: rok 2016

PRZEDMIOT ZADANIA:

Zadanie ukierunkowane jest na zwiększenie dostępności programów opieki i terapii patologicznych hazardzistów oraz osób z innymi uzależnieniami behawioralnymi, ich bliskich i rodzin.

Przedkładane projekty muszą odwoływać się do współczesnej wiedzy na temat etiologii patologicznego hazardu i innych uzależnień behawioralnych, wykorzystywać skuteczne strategie działania, w szczególności odwołujące się do koncepcji behawioralno-poznawczych, dialogu motywującego i krótkiej interwencji. Przedkładany projekt powinien obejmować rzetelne uzasadnienie wyboru metod działania w kontekście współczesnej wiedzy oraz zawierać propozycję jak najbardziej kompleksowej odpowiedzi na zróżnicowane potrzeby osób uzależnionych, ich rodzin i bliskich. W przypadku **współfinansowania projektu przez Narodowy Fundusz Zdrowia** wnioskodawca zawrze we wniosku informacje o rodzaju i zakresie świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków NFZ.

W przypadku podmiotów, które ubiegają się o kontynuację realizacji zadania oczekuje się informacji na temat przebiegu zrealizowanego zadania (m.in. na temat uzyskanych rezultatów, napotykanym trudności, wyników ewaluacji). Dotacja nie będzie udzielna na funkcjonowanie grup samopomocowych.

UWAGA! Koszty wynagrodzeń realizatorów działań określonych w kosztorysie jako dyżury nie będą przyjmowane do realizacji lub będą przyjmowane w zmniejszonym zakresie.

ADRESACI PROGRAMU:

- patologiczni hazardziści,
- patologiczni hazardziści z innymi współwystępującymi zaburzeniami,
- osoby z innymi uzależnieniami behawioralnymi,
- rodziny i bliscy osób uzależnionych,

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY:

- Podmioty lecznicze w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2015 r.poz.618), udzielające świadczeń zdrowotnych w zakresie leczenia psychiatrycznego lub leczenia uzależnień,

Wnioskodawca powinien także posiadać:

- doświadczenie w zakresie prowadzenia działań adresowanych do osób uzależnionych, ze szczególnym uwzględnieniem patologicznych hazardzistów i osób z innymi uzależnieniami behawioralnymi oraz bliskich i rodzin tych osób;
- zasoby osobowe gwarantujące rzetelną realizację zadania;
- zasoby rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ:

1. Wynagrodzenia dla realizatorów:
  - zajęć edukacyjno-informacyjnych,
  - poradnictwa rodzinnego,
  - interwencji kryzysowych,
  - indywidualnego wsparcia terapeutycznego,
  - grup wsparcia,
  - grup rozwoju osobistego,
  - grup zapobiegania nawrotom,
  - warsztatów umiejętności,
  - konsultacji prawnych,
  - doradztwa finansowego w zakresie optymalnego spłacania długów,
2. Ewaluacja (w przypadku wnioskowania o dofinansowanie ewaluacji projektu wnioskodawca zobowiązany będzie do złożenia szczegółowego raportu, przy czym spotkania zespołów, prowadzenie dokumentacji pacjentów nie będą traktowane jako ewaluacja);
3. Superwizja (superwizorzy z listy KPBN, PARPA, PTP);
4. Organizacja i koordynacja zadania – prace administracyjne, organizacyjne, merytoryczne, finansowe;
5. Inne uzasadnione działania niezbędne do realizacji projektu (wskazać jakie oraz podać uzasadnienie ich realizacji)

TARYFIKATOR DZIAŁAŃ

W celu ujednoczenia nazewnictwa stosowanego we wnioskach i ujednoczenia systemu wynagradzania w odniesieniu do wykonywanego działania obowiązują poniżej podane stawki. W przypadku działań, których stawki nie zostały podane oczekuje się od wnioskodawców ekonomicznej kalkulacji kosztów.

Działanie	Jednostka miary	Cena jednostkowa brutto w zł
PROGRAM I		
Adaptacja kwestionariusza	Godz.	do 60
Badania pilotażowe	wg. kalkulacji wnioskodawcy, która powinna być dokonana na podstawie uzasadnionego wyliczenia	
Dobór prób badawczych	Godz.	do 60
Druk narzędzi badawczych	wg. kalkulacji wnioskodawcy, która powinna być dokonana na podstawie uzasadnionego wyliczenia	
Jakościowa analiza danych	Godz.	do 40
Obliczenia statystyczne wyników	Godz.	do 60
Opracowanie raportu zawierającego wnioski i rekomendacje (w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zwiększenie stawki)	Godz.	do 60
Opracowanie narzędzi badawczych (kwestionariusze, scenariusze wywiadów, arkusze obserwacji)		do 60
Organizacja i koordynacja zadania – prace administracyjne, organizacyjne, merytoryczne, finansowe	Godz.	do 50
Przegląd baz danych z literaturą i wyszukanie publikacji	Godz.	do 30
Przegląd i analiza publikacji	Godz.	do 50
Realizacja badań ankietowych (standaryzowana ankieta)	Ankieta	do 60
Recenzja dotycząca zrealizowanego projektu badawczego	wg. kalkulacji wnioskodawcy, która powinna być dokonana na podstawie uzasadnionego wyliczenia	
Szkolenie badaczy terenowych	Godz.	do 50
Weryfikacje zbiorów danych	Godz.	do 30
Wynajem sal do organizacji spotkania	Dzień	do 1 500
Wynajem sprzętu multimedialnego (np. laptop, rzutnik, DVD, nagłośnienie)	Dzień	do 600
Wyżywienie dla uczestników spotkania i realizatorów	osobodzień	do 150
Zakwaterowanie dla uczestników spotkania i realizatorów	osobodzień	do 300
Założenie zbioru danych z ankiet	zł./ankieta	do 3
Inne uzasadnione działania niezbędne do realizacji projektu (wskazać jakie oraz podać uzasadnienie ich realizacji, skalkulować koszt pozycji).		
PROGRAM II		
Druk i oprawa publikacji	wg. kalkulacji wnioskodawcy, która powinna być dokonana na podstawie uzasadnionego wyliczenia.	
Dystrybucja publikacji	wg. kalkulacji wnioskodawcy, która powinna być dokonana na podstawie uzasadnionego wyliczenia.	

Ewaluacja oraz przygotowanie raportu z ewaluacji projektu	Godz.	do 100
Honoraria autorskie	Strona komputerowa	do 150 (1 800 znaków z odstępami między wyrazami w tekście)
Konsultacje merytoryczne	Godz.	do 200
Koszty licencji	wg. kalkulacji wnioskodawcy, która powinna być dokonana na podstawie uzasadnionego wyliczenia.	
Przygotowanie publikacji do druku:		
<ul style="list-style-type: none"> redakcja językowa, 	Arkusz wydawniczy	do 150 (40 000 znaków z odstępami między wyrazami w tekście)
<ul style="list-style-type: none"> korekta, 	Arkusz wydawniczy	do 100 (40 000 znaków z odstępami między wyrazami w tekście)
<ul style="list-style-type: none"> skład, łamanie 	Strona po składzie	do 15 (w zależności od formatu publikacji i stopnia trudności)
Opracowanie materiałów dydaktycznych	wg. kalkulacji wnioskodawcy, która powinna być dokonana na podstawie uzasadnionego wyliczenia.	
Opracowanie programu szkolenia	wg. kalkulacji wnioskodawcy, która powinna być dokonana na podstawie uzasadnionego wyliczenia.	
Organizacja i koordynacja zadania – prace organizacyjne, merytoryczne, finansowe	Godz.	do 50
Promocja publikacji	wg. kalkulacji wnioskodawcy, która powinna być dokonana na podstawie uzasadnionego wyliczenia.	
Przygotowanie i druk materiałów szkoleniowych/ promocyjnych/ konferencyjnych i pokonferencyjnych	wg. kalkulacji wnioskodawcy, która powinna być dokonana na podstawie uzasadnionego wyliczenia.	
Recenzje	wg. kalkulacji wnioskodawcy, która powinna być dokonana na podstawie uzasadnionego wyliczenia	
Transport wykładowców, realizatorów zadania <i>(w uzasadnionych przypadkach stwarza się możliwość zwiększenia stawki. Nie dotyczy zwrotu kosztów indywidualnego dojazdu uczestnika szkolenia/ konferencji)</i>		do 500
Tłumaczenia:		
<ul style="list-style-type: none"> pisemne 	Strona komputerowa	do 60 (1 500 znaków z odstępami między wyrazami w tekście)
<ul style="list-style-type: none"> ustne 	Godz.	do 250
Wynagrodzenia dla realizatorów szkoleń i konferencji – wykłady <i>(Uwaga! Wnioskowanie o wynagrodzenie dla realizatora wg. stawki maksymalnej wymaga wskazania realizatorów o potwierdzonych, wysokich kwalifikacjach. Zwiększenie stawki dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach np. prowadzenia wykładów przez wykładowców zagranicznych)</i>	Godz.	do 500
Wynagrodzenia dla realizatorów szkoleń i konferencji – warsztaty <i>(Uwaga! Wnioskowanie o wynagrodzenie dla realizatora wg. stawki maksymalnej wymaga wskazania realizatorów o potwierdzonych, wysokich kwalifikacjach. Zwiększenie stawki dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach np. prowadzenia wykładów przez wykładowców zagranicznych)</i>	Godz.	do 200

Wynajem sal do organizacji szkoleń/konferencji	Dzień	do 2 500
Wynajem sprzętu multimedialnego (np. laptop, rzutnik, DVD, wideo, nagłośnienie sali)	Dzienne wynajęcie sprzętu	do 600 (w zależności od rodzaju sprzętu)
Zakwaterowanie uczestników, realizatorów zadania oraz wykładowców	osobodzień	do 300
Wyżywienie dla uczestników, realizatorów zadania oraz wykładowców	osobodzień	do 150
Inne uzasadnione działania niezbędne do realizacji projektu (wskazać jakie oraz podać uzasadnienie ich realizacji, skalkulować koszt pozycji).		
PROGRAM III		
Ewaluacja oraz przygotowanie raportu z ewaluacji projektu	Godz.	do 100
Honoraria autorskie	Strona komputerowa	do 150 (1 800 znaków z odstępami między wyrazami w tekście)
Tłumaczenia pisemne	Strona komputerowa	Do 60 (1 500 znaków z odstępami między wyrazami w tekście)
Koszty licencji	wg. kalkulacji wnioskodawcy, która powinna być dokonana na podstawie uzasadnionego wyliczenia	
Koszty wynagrodzeń dla realizatorów:		
• zajęć socjoterapeutycznych	Godz.	do 80
• warsztatów umiejętności psychospołecznych	Godz.	do 80
• poradnictwa rodzinnego dotyczącego zgłaszanego problemu	Godz.	do 50
• interwencji kryzysowych	Godz.	do 70
• grup wsparcia	Godz.	do 70
Opracowanie materiałów szkoleniowych	wg. kalkulacji wnioskodawcy, która powinna być dokonana na podstawie uzasadnionego wyliczenia	
Opracowanie i druk materiałów dla realizatorów/ młodzieży	wg. kalkulacji wnioskodawcy, która powinna być dokonana na podstawie uzasadnionego wyliczenia	
Organizacja i koordynacja zadania – prace administracyjne, organizacyjne, merytoryczne, finansowe	Godz.	do 50
Przegląd literatury dotyczącej przedmiotu	Godz.	do 30
Szkolenie realizatorów projektu profilaktycznego	Godz.	do 60
Wynagrodzenie dla realizatorów zajęć dla młodzieży	Godz.	do 80
Wynajem sprzętu multimedialnego (np. laptop, rzutnik, DVD, wideo, nagłośnienie sali)	Dzienne wynajęcie sprzętu	do 600 (w zależności od rodzaju sprzętu)
Wynajem sal do organizacji szkoleń/zajęć	Dzień	do 1 000
Inne uzasadnione działania niezbędne do realizacji projektu (wskazać jakie oraz podać uzasadnienie ich realizacji, skalkulować koszt pozycji).		
PROGRAM IV		
Druk materiałów	wg. kalkulacji wnioskodawcy, która powinna być dokonana na podstawie uzasadnionego wyliczenia	
Dystrybucja materiałów	wg. kalkulacji wnioskodawcy, która powinna być dokonana na podstawie uzasadnionego wyliczenia	
Ewaluacja i opracowanie raportu zawierającego wnioski i rekomendacje z przeprowadzonego zadania	Godz.	do 100
Honoraria autorskie	Strona	do 150

	komputerowa	(1 800 znaków z odstępami między wyrazami w tekście)
Koszt licencji	wg. kalkulacji wnioskodawcy, która powinna być dokonana na podstawie uzasadnionego wyliczenia	
Tłumaczenia:		
<ul style="list-style-type: none"> • pisemne 	Strona komputerowa	do 60 (1 500 znaków z odstępami między wyrazami w tekście)
<ul style="list-style-type: none"> • ustne 	Godz.	do 250
Opracowanie graficzne materiałów	wg. kalkulacji wnioskodawcy, która powinna być dokonana na podstawie uzasadnionego wyliczenia	
Produkcja filmu edukacyjnego (scenariusz, wynagrodzenie operatora kamery, montaż)	wg. kalkulacji wnioskodawcy, która powinna być dokonana na podstawie uzasadnionego wyliczenia	
Produkcja interaktywnych narzędzi edukacyjnych	wg. kalkulacji wnioskodawcy, która powinna być dokonana na podstawie uzasadnionego wyliczenia	
Promocja projektu, w tym przygotowanie i druk materiałów konferencyjnych i pokonferencyjnych	wg. kalkulacji wnioskodawcy, która powinna być dokonana na podstawie uzasadnionego wyliczenia	
Przygotowanie materiałów do druku:		
<ul style="list-style-type: none"> • redakcja językowa, 	Arkusze wydawniczy	do 150 (40 000 znaków z odstępami między wyrazami w tekście)
<ul style="list-style-type: none"> • korekta, 	Arkusze wydawniczy	do 100 (40 000 znaków z odstępami między wyrazami w tekście)
<ul style="list-style-type: none"> • skład, łamanie 	Strona po składzie	do 15 (w zależności od formatu publikacji i stopnia trudności)
Organizacja i koordynacja zadania – prace organizacyjne, merytoryczne, finansowe	Godz.	do 50
Transport i podróż wykładowców, realizatorów zadania <i>(w uzasadnionych przypadkach stwarza się możliwość zwiększenia stawki. Nie dotyczy zwrotu kosztów indywidualnego dojazdu uczestnika szkolenia/ konferencji)</i>	do 500	
Weryfikacja i aktualizacja zbioru danych <i>(Uwaga! Dotyczy zadania nr 2)</i>	Godz.	do 30
Wynagrodzenia dla realizatorów szkoleń i konferencji – wykłady <i>(Uwaga! Wnioskowanie o wynagrodzenie dla realizatora wg. stawki maksymalnej wymaga wskazania realizatorów o potwierdzonych, wysokich kwalifikacjach. Zwiększenie stawki dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach np. prowadzenia wykładów przez wykładowców zagranicznych)</i>	Godz.	do 500
Wynagrodzenia dla realizatorów szkoleń i konferencji – warsztaty <i>(Uwaga! Wnioskowanie o wynagrodzenie dla realizatora wg. stawki maksymalnej wymaga wskazania realizatorów o potwierdzonych, wysokich kwalifikacjach. Zwiększenie stawki dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach np. prowadzenia wykładów przez wykładowców zagranicznych)</i>	Godz.	do 200
Wynajem sal do organizacji szkoleń/konferencji	Dzień	do 1 000
Wynajem sprzętu multimedialnego <i>(np. laptop, rzutnik, DVD, wideo, nagłośnienie sali)</i>	Dzienne wynajęcie sprzętu	do 600 (w zależności od rodzaju sprzętu)

Wyżywienie dla uczestników, realizatorów zadania oraz wykładowców	osobodzień	do 150
Zakwaterowanie wykładowców	osobodzień	do 300
Inne uzasadnione działania niezbędne do realizacji projektu (wskazać jakie oraz podać uzasadnienie ich realizacji, skalkulować koszt pozycji).		
PROGRAM V		
Doradztwo finansowe w zakresie optymalnego spłacania długów	Godz.	do 80
Ewaluacja wraz z raportem	Godz.	do 100
Grupy wsparcia	Godz.	do 70
Grupy rozwoju osobistego	Godz.	do 80
Grupy zapobiegania nawrotom	Godz.	do 70
Interwencje kryzysowe	Godz.	do 70
Indywidualne wsparcie terapeutyczne	Godz.	do 70
Pomoc prawna, konsultacje prawne dla osób uzależnionych oraz ich bliskich i rodzin.	Godz.	do 80
Organizacja i koordynacja zadania – prace administracyjne, organizacyjne i merytoryczne/finansowe	Godz.	do 50
Poradnictwo rodzinne	Godz.	do 50
Superwizje	Godz.	do 120
Warsztaty umiejętności	Godz.	do 80
Wsparcie procesu readaptacji	Godz.	do 40
Zajęcia edukacyjno-informacyjne	Godz.	do 50
Inne uzasadnione działania niezbędne do realizacji projektu (wskazać jakie oraz podać uzasadnienie ich realizacji, skalkulować koszt pozycji).		

UWAGA:

- W przypadku działań kwalifikowanych, które nie zostały ujęte w taryfikatorze należy dokonać ich kalkulacji w kosztorysie. Od Wnioskodawcy oczekuje się, iż kalkulacja będzie rzetelnie oszacowana, ekonomiczna, dokonana na podstawie rozeznania rynku i adekwatna do zakresu działań objętych wnioskiem.
- Powyższa uwaga dotyczy również innych uzasadnionych działań niezbędnych do realizacji projektu (nie wymienionych jako kwalifikowane). Działania, których konieczność realizacji nie zostanie uzasadniona, nie będą przyjmowane do zlecenia jako niezgodne z działaniami kwalifikowanymi.
- Jednostka miary „godzina” powinna dotyczyć 60 minutowego czasu pracy. Dopuszczalne jest użycie jednostki „godziny dydaktycznej” tylko w odniesieniu do działań profilaktycznych przeprowadzanych w szkołach.
- Podane stawki godzinowe zawierają wyłącznie składki społeczne, płacone przez pracownika oraz zawierają zaliczkę na podatek dochodowy i kwotę składki zdrowotnej. Kwoty planowanych do przekazania do ZUS obowiązkowych składek społecznych oraz składek na Fundusz Pracy płacone przez pracodawcę mogą stanowić odrębną pozycję w sporządzanych kosztorysach. Wszystkie działania ujęte w kosztorysie, których konieczność realizacji nie zostanie uzasadniona lub nie zostaną one opisane w części „Opis działań kwalifikowanych” **nie będą zlecane** jako niezgodne z działaniami kwalifikowanymi.
- Zwraca się szczególną uwagę na zaplanowanie w ramach projektu działania związanego z obsługą finansową projektu. W przypadku ubiegania się o środki publiczne na pokrycie kosztów tej obsługi wymagane jest przedstawienie kwalifikacji w zakresie prowadzenia księgowości.
- W przypadku wnioskowania o koszty transportu wynikające z użytkowania samochodu prywatnego do celów służbowych należy zastosować stawki zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. z 2002 r. nr 27, poz. 271 ze zm.). Podróże innymi środkami transportu (pociąg samolot, atobus itp.) wymagają skalkulowania na podstawie cennika właściwego przewoźnika.